

Jacob Nielsen Arendt, Søren Teglgård Jakobsen, Astrid Kiil
og Hans Skov Kloppenborg

Benchmarking af kommunernes integrationsindsats på uddannelsesområdet

Benchmarking af kommunernes integrationsindsats på uddannelsesområdet kan hentes fra hjemmesiden www.kora.dk

© KORA og forfatterne

Mindre uddrag, herunder figurer, tabeller og citater, er tilladt med tydelig kildeangivelse. Skrifter, der omtaler, anmelder, citerer eller henviser til nærværende, bedes sendt til KORA.

© Omslag: Mega Design og Monokrom

Udgiver: KORA
ISBN: 978-87-7509-648-0
Projekt 10644
Februar 2014

KORA
Det Nationale Institut for
Kommuners og Regioners Analyse og Forskning

KORA er en uafhængig statslig institution, hvis formål er at fremme kvalitetsudvikling, bedre ressourceanvendelse og styring i den offentlige sektor.

Det Nationale Institut
for Kommuners og Regioners
Analyse og Forskning

Købmagergade 22
1150 København K
E-mail: kora@kora.dk
Telefon: 444 555 00

Forord

Denne rapport beskriver resultaterne fra et projekt, der har til formål at benchmarke kommunernes integrationsindsats i forhold til beskæftigelse og uddannelse for forskellige grupper af ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Projektet er gennemført af KORA hen over sommeren 2013 på opdrag af Ankestyrelsen.

Nærværende rapport præsenterer den del af resultaterne, der vedrører uddannelse. Benchmarkinganalysens definition på integrationssucces er henholdsvis opnåelse af karakteren 2 eller højere ved folkeskolens afgangsprøve og færdiggørelse af en ungdomsuddannelse. Resultaterne for beskæftigelsesområdet præsenteres i en anden rapport. De to rapporter er skrevet, så de kan læses hver for sig.

De præsenterede resultater tilvejebringer viden om kommunale forskelle i integrationssucces for unge indvandrere og efterkommere, når der korrigeres for forskelle i kommunernes rammevilkår. De beregnede benchmarkingindikatorer kan bruges som udgangspunkt for opfølgende analyser af sammenhængen mellem "integrationssucces" målt ved benchmarkingindikatoren og forskellige aspekter af kommunernes indsats. Således kan analyserne danne grundlag for, at succesfulde strategier kan udbredes til flere kommuner.

Rapporten er udarbejdet af forskningsleder, cand.scient.oecon., ph.d. Jacob Nielsen Arendt, projektleder, cand.scient.pol. Søren Teglgaard Jakobsen, forsker, cand.oecon., ph.d. Astrid Kiil, og konsulent, cand.scient.pol. Hans Skov Kloppenborg. Jacob Nielsen Arendt har været projektansvarlig. Til projektet har været knyttet en følgegruppe med repræsentanter fra KL, Beskæftigelsesministeriet, Undervisningsministeriet, Integrationspolitisk Kontor (Social-, Børne- og Integrationsministeriet) samt Data og Analyse (Ankestyrelsen). Rapportens forfattere ønsker at takke medlemmerne af følgegruppen for mange gode indspark undervejs. Rapporten har været gennemlæst og kommenteret af to eksterne læsere, og de takkes for kommentarer.

Forfatterne
Februar 2014

Indhold

Resumé.....	5
1 Formål og baggrund	10
2 Data og metode	12
2.1 Analysepopulationer og succesmål for benchmarkingen.....	12
2.2 Statistisk model og rammevilkår	14
2.2.1 Tidsvarierende faktorer	18
2.3 Beregning af kommunale benchmarkingindikatorer	18
3 Analyse A: Resultater for beståelse af folkeskolens afgangsprøve	21
3.1 Betydning af rammevilkår.....	21
3.1.1 Variabler vedrørende den unge	21
3.1.2 Variabler vedrørende den unges forældre.....	22
3.1.3 Variabler vedrørende den unges familie	23
3.1.4 Variabler vedrørende den unges bopælskommune.....	24
3.2 Benchmarkingindikatorer og rangordning af kommuner.....	24
3.3 Følsomhedsanalyse	26
4 Analyse B: Resultater for færdiggørelse af ungdomsuddannelse.....	28
4.1 Betydning af rammevilkår.....	28
4.1.1 Variabler vedrørende den unge	28
4.1.2 Variabler vedrørende den unges forældre.....	29
4.1.3 Variabler vedrørende den unges familie	30
4.1.4 Variabler vedrørende den unges bopælskommune.....	30
4.2 Benchmarkingindikatorer og rangordning af kommuner.....	30
4.3 Følsomhedsanalyse	32
5 Konklusion og perspektivering.....	34
Litteratur.....	36
Bilag 1: Definition af variabler anvendt til kontrol for rammevilkår.....	37
Bilag 2: Antal elever opdelt på kommuner.....	40
Bilag 3: Beskrivende statistik for succesmål og rammevilkår	43
Bilag 4: Resultater for logit-modellerne	48

Resumé

Formål

Formålet med denne rapport er at afdække kommunale forskelle i integrationssucces på skole- og ungdomsuddannelsesområdet. Der ses på kommunal integrationssucces i forhold til, hvad der kan forventes, givet kommunernes rammevilkår.

Rapporten indeholder to særskilte benchmarkinganalyser med hver sin analysepopulation og hver sit succesmål:

- A. Indvandrere ankommet som 0-12-årige og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der opnår karakteren 2 eller højere ved folkeskolens 9. klasses afgangsprøve
- B. 20-29-årige indvandrere ankommet som 0-12-årige og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der har færdiggjort en ungdomsuddannelse.

Resultaterne fra benchmarkinganalyserne kan bruges som indikatorer for, hvilke kommuner der har en effektiv integrationsindsats, og som i kraft heraf kan give inspiration til, hvordan andre kommuner med fordel kan justere deres indsats på området. Det vil derfor være oplagt at anvende benchmarkinganalyserne som udgangspunkt for opfølgende analyser af sammenhængen mellem integrationssucces på uddannelsesområdet og forskellige aspekter af kommunernes indsats. Dermed kan benchmarkinganalyserne være med til at danne grundlag for, at succesfulde strategier udbredes til flere kommuner.

Hvordan måler vi integrationssucces?

Konkret bliver integrationssucces målt ved at se på, hvor mange af kommunens indvandrere og efterkommere¹ i de to analysegrupper, der opnår de opstillede succesmål (afslutter folkeskolens 9. klasses afgangsprøve med karakteren 2 eller derover henholdsvis færdiggør en ungdomsuddannelse), og sætte det i forhold til, hvad man kan forvente ud fra kommunens rammevilkår.

Rammevilkårene er de forudsætninger, som indvandrerne og efterkommerne har for at kunne gennemføre en uddannelse. Det kan fx være deres forældres uddannelsesbaggrund, deres helbred, familiebaggrund eller sociale forhold. Nogle kommuner har mange ressourcerstærke indvandrere og efterkommere, som har forholdsvis let ved at gennemføre en uddannelse, mens andre kommuner har mange indvandrere og efterkommere med en svagere baggrund. Disse forskelle tages der højde for i analyserne.

Hvis en større andel af indvandrerne og efterkommerne opfylder succesmålene, end man skulle forvente ud fra rammevilkårene, så er det et tegn på succesfuld integration, der kan indikere en god kommunal indsats. Omvendt er færre indvandrere og efterkommere, der opfylder succesmålene end forventet, et tegn på en mindre god integration, der kan indikere en ringere kommunal indsats. I forhold til fortolkningen af kommunernes integrationssucces bør man dog være opmærksom på, at der kan være mange forhold, der bestemmer uddannelsesmæssig succes. Specifikt på ungdomsuddannelsesområdet kan nævnes, at om-

¹ Vi refererer i det følgende kortfattet til målgruppen for analysen som indvandrere og efterkommere samt for det første succesmål som "at bestå folkeskolens afgangsprøve", selvom afgangsprøven ikke kan bestås eller dumpes.

fanget af succes (eller mangel på samme) også skyldes forhold på fx ungdomsuddannelsesinstitutionerne – institutioner som ligger uden for kommunernes ansvarsområde. Kommunerne har imidlertid ansvar for bl.a. Ungdommens Uddannelsesvejledning og store dele af integrationsindsatsen i Danmark. Derfor er det interessant at undersøge den kommunale variation i indsatsen i forhold til at hjælpe indvandrere og efterkommere til at færdiggøre en ungdomsuddannelse.

Resultater

Resultaterne viser, at variationen mellem kommunerne med hensyn til, hvor stor en andel af kommunernes indvandrere og efterkommere der består folkeskolens afgangsprøve henholdsvis færdiggør en ungdomsuddannelse, reduceres med henholdsvis 77 procent og 76 procent, når der tages højde for forskelle i rammevilkår. Begge rapportens benchmarkinganalyser viser ikke desto mindre, at der, selv når der er taget højde for forskelle i rammevilkår, er et vist spænd mellem de kommuner, som har henholdsvis højest og lavest integrations succes. Analyserne indikerer dermed, at der er potentiale for at forbedre integrationsindsatsen over for unge ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i en række kommuner – og at potentialet ikke kun findes blandt kommuner med lavest integrations succes, men også blandt kommuner med gennemsnitlig integrations succes.

I de følgende tabeller vises hovedresultaterne for hver af rapportens to benchmarkinganalyser. Kommunerne er rangordnet i fem lige store grupper afhængig af, hvilken femtedel af kommunerne der har størst succes med integrationsindsatsen, hvilken femtedel der har mindst succes osv. For at mindske usikkerheden omkring benchmarkinganalysens resultater er det kun kommuner med flere end 50 indvandrere og efterkommere i de relevante grupper, der indgår i rapportens rangordning af kommuner.

I den femtedel af kommunerne, som har højest integrations succes med hensyn til beståelse af folkeskolens afgangsprøve, er der i gennemsnit 4,6 procentpoint flere indvandrere og efterkommere, der består folkeskolens afgangsprøve, end hvad man skulle forvente på baggrund af kommunernes rammevilkår. Omvendt er der i den femtedel af kommunerne, som har lavest integrations succes, i gennemsnit 3,8 procentpoint færre indvandrere og efterkommere, der består folkeskolens afgangsprøve i forhold til, hvad man skulle forvente ud fra kommunens rammevilkår. Dette niveau skal ses i forhold til, at 61,4 procent af indvandrerne bestod folkeskolens afgangsprøve i de anvendte år. For en kommune med 100 indvandrere og efterkommere, der afslutter 9. klasse over en årrække, betyder det, at antallet af elever, der består afgangsprøven, skal øges med 5, fra i gennemsnit 61 til 66, for at kommunen flytter fra den midterste femtedel til den bedste femtedel.

Tabel 1: Rangordning af kommuner på baggrund af benchmarkingindikatoren for opnåelse af karakteren 2 eller højere ved folkeskolens afgangsprøve

Gruppe 1 (Mest succesfulde)	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5 (Mindst succesfulde)
Billund	Assens	Ballerup	Bornholm	Albertslund
Brøndby	Gladsaxe	Esbjerg	Egedal	Allerød
Glostrup	Greve	Fredericia	Favrskov	Brønderslev
Guldborgsund	Haderslev	Faaborg-Midtfyn	Faxe	Frederikshavn
Hedensted	Herlev	Herning	Fredensborg	Frederikssund
Holstebro	Hjørring	Hillerød	Frederiksberg	Furesø
Jammerbugt	Holbæk	Hvidovre	Gentofte	Halsnæs
Kerteminde	Horsens	Hørsholm	Gribskov	Helsingør
Kolding	Lejre	Ikast-Brande	Kalundborg	Høje-Taastrup
Lyngby-Taarbæk	Nyborg	Ishøj	Odense	Køge
Næstved	Odder	København	Ringkøbing-Skjern	Lolland
Odsherred	Randers	Norddjurs	Sorø	Mariagerfjord
Skive	Rødovre	Ringsted	Struer	Middelfart
Slagelse	Silkeborg	Rudersdal	Sønderborg	Rebild
Solrød	Skanderborg	Svendborg	Vejen	Roskilde
Syddjurs	Tårnby	Thisted	Vejle	Tønder
Varde	Vordingborg	Aabenraa	Aalborg	Vallensbæk
Viborg			Aarhus	Vesthimmerland
Gennemsnitlig benchmarkingindikator (procentpoint flere der opnår karakteren 2 eller højere ved folkeskolens afgangsprøve end forventet)				
4,6	2,3	0,3	-1,0	-3,8

Note: Kommuner med mindst 50 indvandrere og efterkommere i den relevante population. Kommunerne er listet alfabetisk inden for grupperne. Kommuner markeret med fed er de ti kommuner, som er henholdsvis mest og mindst succesfulde ifølge benchmarkingindikatoren.

Med hensyn til færdiggørelse af ungdomsuddannelse viser rapportens analyse, at der i den femtedel af kommunerne, som har højest integrationssucces, i gennemsnit er 8,9 procentpoint flere indvandrere og efterkommere, der færdiggør en ungdomsuddannelse end forventeligt.

Omvendt er der i den femtedel af kommunerne med lavest integrationssucces i gennemsnit 4,0 procentpoint færre, der har færdiggjort en ungdomsuddannelse i forhold til, hvad man skulle forvente på baggrund af disse kommuners rammevilkår. Der er i gennemsnit 58 procent, som færdiggør en ungdomsuddannelse.

Tabel 2: Rangordning af kommuner på baggrund af benchmarkingindikatoren for færdiggørelse af ungdomsuddannelse

Gruppe 1 (Mest succesfulde)	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5 (Mindst succesfulde)
Allerød	Albertslund	Brøndby	Assens	Favrskov
Egedal	Billund	Esbjerg	Ballerup	Fredericia
Faxe	Brønderslev	Frederiksberg	Fredensborg	Frederikssund
Guldborgsund	Haderslev	Frederikshavn	Gentofte	Furesø
Holbæk	Hedensted	Faaborg-Midtfyn	Glostrup	Gribskov
Ikast-Brande	Herlev	Gladsaxe	Hjørring	Halsnæs
Nyborg	Hillerød	Greve	Høje-Taastrup	Helsingør
Næstved	Horsens	Holstebro	Hørsholm	Herning
Ringsted	Kalundborg	Hvidovre	Ishøj	København
Skanderborg	Lolland	Kolding	Køge	Mariagerfjord
Skive	Lyngby-Taarbæk	Odsherred	Norddjurs	Middelfart
Slagelse	Odder	Randers	Roskilde	Rødovre
Sorø	Odense	Syddjurs	Rudersdal	Struer
Vallensbæk	Ringkøbing-Skjern	Thisted	Solrød	Svendborg
Viborg	Silkeborg	Varde	Sønderborg	Tønder
Vordingborg	Vejen	Vesthimmerland	Tårnby	Aalborg
	Vejle		Aabenraa	Aarhus
Gennemsnitlig benchmarkingindikator (procentpoint flere der færdiggør en ungdomsuddannelse end forventet)				
8,9	3,2	1,5	-0,8	-4,0

Note: Kommuner med mindst 50 indvandrere og efterkommere i den relevante population. Kommunerne er listet alfabetisk inden for grupperne. Kommuner markeret med fed er de ti kommuner, som er henholdsvis mest og mindst succesfulde ifølge benchmarkingindikatoren.

Hvordan konstrueres benchmarkingindikatorerne?

Benchmarkingindikatorerne, der beregnes i denne rapport, angiver for hver kommune forskellen mellem den faktiske og den forventede andel indvandrere og efterkommere, som opfylder de to successmål. De beregnede benchmarkingindikatorer viser dermed, hvilke kommuner som har henholdsvis større og mindre integrationssucces, end man skulle forvente på baggrund af kommunernes rammevilkår.

Kommunerne inddeles i fem lige store grupper efter deres værdier på de beregnede benchmarkingindikatorer. Gruppe 1 indeholder den femtedel af kommunerne, som har højest integrationssucces, mens gruppe 5 indeholder de kommuner, som har lavest integrationssucces. Når den enkelte kommunes præcise placering i rangordenen ikke vises, er det, fordi der er en vis usikkerhed ved denne type beregninger. Det er derfor mere hensigtsmæssigt at fokusere på, omtrent hvor en kommune ligger i fordelingen end dens præcise placering.

Datagrundlag

Beregningen af benchmarkingindikatorerne baseres på en statistisk analyse af, hvilke rammevilkår der påvirker sandsynligheden for, at indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande opnår succesmålene.

De statistiske analyser er baseret på individdata fra en række registre indhentet fra Danmarks Statistik og Statens Serum Institut. Der anvendes oplysninger om alle indvandrere og efterkommere i de angivne populationer samt deres forældre. Desuden anvendes data på kommuneniveau fra Statistikbanken samt Økonomi- og Indenrigsministeriets kommunale nøgletal.

Rammevilkår

Med disse data er det muligt at tage højde for en række relevante forskelle i kommunernes rammevilkår. Rammevilkår i forhold til sandsynligheden for at klare sig godt i folkeskolen eller færdiggøre en ungdomsuddannelse måles primært, som hvilke ressourcer indvandrerne og efterkommerne har. Der kontrolleres for nedenstående rammevilkår.

På individniveau:

- Køn, oprindelsesland, fødselsårgang, siden indrejse til Danmark (år), antal besøg ved praktiserende læge og speciallæge, køb af visse lægemidler, indlæggelse på sygehus.

På forældreniveau:

- Tid siden indrejse til Danmark (år), højest fuldførte uddannelsesniveau, arbejdsmarkedsstatus, antal besøg ved praktiserende læge og speciallæge, indikator for visse sygdomme, indlæggelse på sygehus.

På familieniveau:

- Husholdningens ækvivalerede indkomst, indikator for om den unge bor sammen med begge biologiske forældre, indikator for om begge forældre er udearbejdende, indikator for ingen forældre i Danmark på indvandringstidspunktet.

På kommuneniveau:

- Andelen af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande i forhold til indbygger-tallet, befolkningsandel i bymæssig bebyggelse.

I den grad, at disse rammevilkår varierer mellem kommunerne, vil indsatsen for at hjælpe indvandrere og efterkommere gennem uddannelsessystemet således have vanskeligere betingelser i nogle kommuner end i andre. For at få et retvisende billede af kommunernes integrationsindsats på uddannelsesområdet er det derfor afgørende, at der som minimum korrigeres for forskellene i rammevilkår.

1 Formål og baggrund

Integrationspolitikken i Danmark har gennem længere tid haft fokus på at højne uddannelsesniveautet blandt indvandrere og efterkommere af ikke-vestlig oprindelse. Baggrunden er, at det allerede i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne ses, at indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande har et uddannelsesmæssigt efterslæb i forhold til deres jævnaldrende med dansk oprindelse. For eksempel viser tal fra regeringens integrationsbarometer (Social-, Børne- og Integrationsministeriet 2013):

- At "kun" 83 procent af indvandrere (ankommet som 0-12-årige) og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse opnåede karakteren 2 eller derover ved 9. klasses afgangsprøve i skriftlig dansk og matematisk problemløsning i 2012. Det tilsvarende tal for elever med dansk oprindelse var 93 procent.
- At "kun" 53 procent af de 20-24-årige indvandrere (ankommet som 0-12-årige) og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse havde færdiggjort mindst en ungdomsuddannelse i 2012. Blandt de unge i samme aldersgruppe med dansk oprindelse gjaldt dette for 68 procent.

En række undersøgelser dokumenterer desuden, at indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande klarer sig dårligere i grundskolen og i lavere grad opnår ungdomsuddannelse (og videregående uddannelse for den sags skyld) end personer med dansk oprindelse (Tranæs et al. 2008, Egelund, Nielsen & Rangvid 2011, Social- og Integrationsministeriet 2012).

Resultaterne fra disse undersøgelser vidner om, at det fortsat er en udfordring at sikre, at indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande opnår et højere uddannelsesniveau. Det er ikke givet, at alle kommunerne løser denne opgave lige effektivt, men der findes, så vidt vi er orienteret, ingen undersøgelser af, hvorvidt nogle kommuner er dygtigere end andre til at hjælpe indvandrere og efterkommere gennem grundskole og ungdomsuddannelse.

Formålet med nærværende benchmarkinganalyse er derfor at tilvejebringe ny viden om kommunale forskelle i forhold til at hjælpe indvandrere og efterkommere af ikke-vestlig oprindelse til at gennemføre folkeskolens afgangsprøve og ungdomsuddannelse – vel at mærke når der er taget højde for, at kommunerne har forskellige vilkår herfor.

Kommunerne benchmarkes i denne rapport på to indikatorer for integrationssucces:

1. Andelen af kommunens indvandrere ankommet som 0-12-årige og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der opnår karakteren 2 eller højere ved folkeskolens 9. klasses afgangsprøve.
2. Andelen af kommunens 20-29-årige indvandrere ankommet som 0-12-årige og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der har færdiggjort en ungdomsuddannelse.

Jo højere andel, der opnår karakteren 2 eller højere ved folkeskolens afgangsprøve henholdsvis færdiggør en ungdomsuddannelse, jo større integrationssucces har kommunen på uddannelsesområdet.

Ved fortolkning af rapportens resultater bør man dog være opmærksom på, at integrations-succes på uddannelsesområdet er et komplekst begreb, som også kunne måles via andre parametre end dem, der anvendes i denne rapport. Man kunne eksempelvis argumentere for, at folkeskolen har en socialiserende funktion, som er vigtig for integrationen, men ikke måles via ovennævnte successmål. Gennemførelse af folkeskole og ungdomsuddannelse er dog i høj grad en forudsætning for at komme i beskæftigelse og blive selvforsørgende. De valgte succeskriterier må derfor anses som i al fald væsentlige parametre for at vurdere en kommunes integrationssucces.

Rapportens analyser baseres på individdata for alle indvandrere ankommet som 0-12-årige og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse samt deres forældre. Disse individdata er suppleret med data på kommuneniveau fra Statistikbanken og Økonomi- og Indenrigsministeriets kommunale nøgletal. Med disse data er det muligt at tage højde for en række relevante forskelle i kommunernes rammevilkår, både karakteristika relateret til de enkelte indvandrere/efterkommere og deres forældre samt forhold på kommuneniveau.

Rapporten er opbygget som følger: I kapitel 2 beskrives de data og den metode, som er anvendt i analyserne. Kapitlet præsenterer vigtige opmærksomhedspunkter vedrørende operationalisering af analysens variabler samt fremgangsmåden for beregning af de benchmarkingindikatorer, som kommunerne rangordnes efter. I kapitel 3 præsenteres resultater for analysen vedrørende indvandreres og efterkommeres gennemførelse af folkeskolens afgangsprøve, mens resultaterne vedrørende indvandreres og efterkommeres færdiggørelse af ungdomsuddannelse præsenteres i kapitel 4. Endelig gives der en samlet konklusion i kapitel 5.

2 Data og metode

Benchmarkinganalyserne i denne rapport er baseret på individdata fra en række administrative registre indhentet fra Danmarks Statistik og Statens Serum Institut. Der anvendes oplysninger om alle indvandrere og efterkommere i de angivne populationer samt deres forældre. Desuden anvendes data på kommuneniveau indhentet via Statistikbanken samt Økonomi- og Indenrigsministeriets kommunale nøgletal. Med disse detaljerede data er det i vid udstrækning muligt at tage højde for, at kommunerne har forskellige rammevilkår for at opnå succesfuld integration på uddannelsesområdet.

I de følgende afsnit beskrives analysepopulationer, succesmål, den statistiske model og de kommunale benchmarkingindikatorer, ligesom overvejelserne bag de metodiske valg præsenteres.

2.1 Analysepopulationer og succesmål for benchmarkingen

Rapporten indeholder to særskilte benchmarkinganalyser med hver sin analysepopulation og hver sit succesmål. Mere specifikt fokuserer de to analyser på:

- A. Andelen af indvandrere ankommet som 0-12-årige og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der opnår karakteren 2 eller højere ved folkeskolens afgangsprøve
- B. Andelen af 20-29-årige indvandrere ankommet som 0-12-årige og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der har færdiggjort en ungdomsuddannelse.

Afgrænsningen af indvandrere og efterkommere følger Danmarks Statistiks definitioner²:

- Indvandrere er født i udlandet. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer.
- Efterkommere er født i Danmark. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er udenlandsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer.

I populationen til analyse A indgår alle indvandrere fra ikke-vestlige lande³ i fødselsårgangene 1991-1997, som ankom til Danmark, da de var i alderen 0-12-år. Derudover indgår alle efterkommere fra ikke-vestlige lande i fødselsårgangene 1991-1997. Denne afgrænsning af fødselsårgange følger af, at de afgangsprøver, som analysens succesmål fokuserer på, blev bundne fra 2007 (jf. afsnittet om succesmål umiddelbart nedenfor). Personer fra årgang 1991 var dermed de første, som gik op til de bundne prøver som afslutning på 9. klasse. Populationen til analyse A omfatter i alt 40.976 personer.

² <http://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/Times/forebyggelsesregistret/ietype.aspx>

³ Vestlige lande inkluderer alle EU-lande, Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand. Ikke-vestlige lande er alle øvrige lande.

Succesmålet for analyse A beregnes som et simpelt gennemsnit af hver elevs karakterer i de otte bundne prøver ved folkeskolens 9. klasses afgangsprøve i årene 2007-2012⁴. Der anvendes prøvekarakterer frem for årskarakterer, fordi førstnævnte bedømmes af eksterne censorer og derfor må forventes at være mere objektive bedømmelser af elevernes præstationer. Analysen afgrænses desuden til rent faglige bedømmelser, hvorfor ordenskarakterer ikke indgår i gennemsnittet.

Opnåelse af et karaktergennemsnit på mindst 2 anvendes som succesmål, fordi denne karakter angiver en skillelinje mellem en acceptabel (karakteren 2 eller derover) og en uacceptabel (karakterer under 2) grad af målopfyldelse i folkeskolens fag⁵. I det øvrige uddannelsessystem angiver karakteren 2 grænsen mellem en bestået og en ikke-bestået prøve, men man kan principielt hverken bestå eller dumpe folkeskolens afgangsprøve. Alligevel anvender vi igennem rapporten begrebet "bestået afgangsprøve" om opnåelse af et karaktergennemsnit på mindst 2. Dette er valgt af rent formidlingsmæssige årsager – "bestået afgangsprøve" er væsentligt mere letlæseligt end "gennemført afgangsprøve med en gennemsnitskarakter på mindst 2". Det skal dog understreges, at der menes det samme med de to formuleringer.

Succesmålene har været givet i opdraget fra Ankestyrelsen. Et oplagt alternativ til andelen, der opnår karakteren 2 eller derover, er at anvende indvandrernes og efterkommernes karaktergennemsnit som succesmål. Andelen, der "består", er dog både nemt at kommunikere og fokuserer på forskelle i bunden af fordelingen, hvor der kan argumenteres for, at der er særlige hensyn at tage. Man bør dog være bevidst om, at succesmålet dermed ikke siger noget om, hvilke kommuner der gør en effektiv indsats for fx at løfte karaktergennemsnittet, når det er nået over 2. Det samme kritikpunkt kan anvendes i forhold til færdiggørelse af en ungdomsuddannelse, hvor der ikke tages højde for kvalitetsforskelle i færdiggørelsen.

Succesmålet for analyse A baseres alene på elevernes karakterer ved folkeskolens 9. klasses afgangsprøve. Prøvekarakterer fra 10. klasse indgår således ikke. Afgangsprøver, som ikke er blevet aflagt fx på grund af udeblivelse, sygdom, fritagelse eller lignende, indregnes i gennemsnittet med karakteren -03 (den laveste karakter der kan gives). For at undersøge hvor meget denne kategorisering af ikke-aflagte prøver betyder for resultaterne, gentages analysen, hvor ikke-aflagte prøver ikke indgår i de beregnede karaktergennemsnit.

Populationen til rapportens analyse B består af alle indvandrere ankommet som 0-12 årige og efterkommere fra ikke-vestlige lande, som i 2011 var mellem 20 og 29 år gamle. Population B omfatter i alt 36.271 personer.

Succesmålet for analyse B vedrører færdiggørelse af en ungdomsuddannelse. Ungdomsuddannelser omfatter de almengymnasiale, de erhvervs-gymnasiale og de erhvervsfaglige uddannelser (Social- og Integrationsministeriet 2012). Erhvervsgrunduddannelsen (EGU) indgår på linje med alle andre kompetencegivende uddannelser. Den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse (STU) er derimod ikke kompetencegivende og indgår derfor ikke⁶. Beregningen af succesmålet baseres på Danmarks Statistiks oplysninger om personers højst fuldførte uddannelse i 2011. Der fokuseres på tal for 2011, da dette er de nyest tilgængeli-

⁴ De inkluderede prøver er: Dansk (læsning, retskrivning, skriftlig og mundtlig), matematik (problemløsning og færdigheder), engelsk (mundtlig) og fysik/kemi (praktisk/mundtlig).

⁵ <http://www.uvm.dk/l-fokus/7-trins-skalaen/Karakterer-paa-7-trins-skalaen>

⁶ Det bemærkes dog, at STU indgår på lige fod med andre ungdomsuddannelser i regeringens uddannelsespolitiske målsætning om, at 95 pct. af en årgang skal have mindst en ungdomsuddannelse.

ge oplysninger vedrørende personers uddannelsesniveau. Personer med uddannelse på et højere niveau end ungdomsuddannelse kategoriseres som at have færdiggjort en ungdomsuddannelse på et tidligere tidspunkt i deres uddannelseskariere.

Det politiske ansvar for indsatsen i folkeskolen ligger ganske klart hos kommunerne, men det samme er ikke tilfældet for ungdomsuddannelserne. Det er således Undervisningsministeriet og de enkelte institutioner, der har det overordnede ansvar for ungdomsuddannelserne⁷. Ikke desto mindre må kommunernes skoleindsatser samt forskellige sociale indsatser og integrationsindsatser i det enkelte barns livsforløb samt indsats i forbindelse med Ungdommens Uddannelsesvejledning formodes at have stor betydning for, hvor mange af kommunens indvandrere og efterkommere der gennemfører en ungdomsuddannelse. Derfor benchmarkes kommunerne i denne rapport i forhold til andelen af indvandrere og efterkommere, der fuldfører en ungdomsuddannelse. Man bør dog være opmærksom på, at en del af kommunernes estimerede integrationssucces på ungdomsuddannelsesområdet (eller mangel på samme) også i et vist omfang skyldes indsatsen på ungdomsuddannelsesinstitutionerne.

Det har været givet i opdraget fra Ankestyrelsen, at opgørelsetidspunktet for, hvilken kommune den enkelte indvandrer/efterkommer er bosat i, skal ligge så tæt som muligt på tidspunktet for personens færdiggørelse af en uddannelse – dette for at sikre, at den unges færdiggørelse af en uddannelse tilskrives den kommune, hvor vedkommende var bosat på færdiggørelsetidspunktet. Indvandrere/efterkommere, der har taget afgangsprøver i flere forskellige kommuner, henregnes til den kommune, hvor de har taget flest prøver. De unge, som ikke har afsluttet en ungdomsuddannelse eller deltaget i 9. klasses afgangsprøve, henregnes til deres bopælskommune på det tidspunkt, hvor man normalt ville forvente, at en ung ville afslutte den pågældende uddannelse. Ved folkeskolens 9. klasses afgangsprøve vil dette typisk være året, hvor den unge fylder 16 år, mens færdiggørelse af ungdomsuddannelse typisk vil ske i det år, hvor den unge fylder 19 år⁸. Et alternativ kunne have været at tilknytte den unge til den kommune, som den unge har boet længst tid i, enten fra skolestart, eller fra afslutning af folkeskolen. Denne tilgang er grundet opdragets fastlæggelse ikke afprøvet.

2.2 Statistisk model og rammevilkår

Benchmarkinglitteraturen trækker på metoder udviklet inden for forskning om bl.a. afdelingseffekter, risikojustering og inefficiens (Gravelle 2003, Tran 1991, Schokkaert, Van de Voorde 2004). Grundideen er at opstille et forventet niveau for succesmålet givet nogle baggrundsforhold. Benchmarkingen foretages derefter på baggrund af forskellen mellem observerede og forventede udfald, hvorved der korrigeres for forskelle i baggrundsforhold. I denne rapport analyser benchmarkes kommunerne på baggrund af forskellen mellem den forventede og faktiske andel af kommunernes indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, der består folkeskolens afgangsprøve henholdsvis færdiggør en ungdomsuddannelse.

⁷ Se fx <http://uvm.dk/Uddannelser/Gymnasiale-uddannelser/Styring-og-politik/Styring-og-ansvar-paa-gymnasiale-uddannelser?smarturl404=true>

⁸ Fastsættelsen af disse aldersgrænser tager udgangspunkt i Undervisningsministeriets definition af rettidig skolestart, hvor 1. klasse påbegyndes i august det kalenderår, hvor barnet fylder 7 år. Se evt. <http://uvm.dk/Uddannelser-og-dagtilbud/Folkeskolen/Fakta-om-folkeskolen/Skolestart>

For at beregne den forventede andel indvandrere og efterkommere i hver enkelt kommune, der består folkeskolens 9. klasses afgangsprøve henholdsvis færdiggør en ungdomsuddannelse, er det nødvendigt at vide, hvilke rammevilkår der højner eller sænker sandsynligheden herfor. Til dette bruger vi den statistiske metode logistisk regression, som kan anvendes til at estimere, hvordan og hvor meget forskellige variabler påvirker disse sandsynligheder. Med logistisk regression kan vi fx undersøge, om sandsynligheden for at bestå folkeskolens afgangsprøve er mindre for indvandrere og efterkommere, som har forældre med lav uddannelse. Efterfølgende kan estimaterne for hver af de variabler, som indgår i den statistiske model, anvendes til at beregne den forventede andel indvandrere/efterkommere i hver kommune, der består 9. klasses afgangsprøve henholdsvis færdiggør en ungdomsuddannelse.

Logistisk regression er oplagt til analyserne i denne rapport, fordi metoden er konstrueret til at håndtere afhængige variabler, som kun antager to værdier. Dette er netop kendetegnende for succesmålene i nærværende analyser: Enten består man 9. klasses afgangsprøve, eller også gør man ikke. Enten færdiggør man en ungdomsuddannelse, eller også gør man ikke. Den primære anvendelse i en benchmarkinganalyse er de forventede værdier, og til forskel fra fx almindelig lineær OLS-regression vil metoden altid producere forventede værdier mellem 0 og 1. I analyserne anvendes i øvrigt klyngerobuste standardfejl på kommuneniveau. Herved tages der højde for, at fejlleddene for personer i samme kommune kan være korrelerede.

I de logistiske regressionsmodeller inkluderes en række forklarende variabler, der forventes at påvirke den enkelte indvandrers/efterkommers sandsynlighed for at bestå folkeskolens afgangsprøve henholdsvis gennemføre en ungdomsuddannelse. Det drejer sig om variabler vedrørende demografiske og socioøkonomiske karakteristika for den enkelte indvandrer/efterkommer samt relevante oplysninger om vedkommendes forældre og bopælskommune.

Ved udvælgelsen af variabler tages der udgangspunkt i, hvilke faktorer der i tidligere analyser har vist sig at påvirke karakterer ved 9. klasses afgangsprøve, PISA testscore og sandsynligheden for at fuldføre en ungdomsuddannelse (Egelund, Nielsen & Rangvid 2011, Nielsen, Rangvid 2012, Larsen, Rangvid & Jensen 2010). En vigtig pointe i forhold til kontrol for kommunale rammevilkår, som er fulgt i dette studie, er, at de valgte rammevilkår så vidt muligt ikke inkluderer forhold, der kan påvirkes af den enkelte kommune på kort sigt. Dette ville give et skævt billede af integrationsindsatsen, fordi benchmarkingindikatoren ville korrigerer for en del af kommunens indsats og også ville skabe utilsigtede incitamenter i forbindelse med benchmarkingen, fordi kommunerne ville kunne påvirke deres placering ved at ændre på risikofaktoren. Derfor indgår der ikke variabler om fx kommunernes indsats på området. I boks 2.1 nedenfor vises en oversigt over de forklarende variabler, som indgår i analyserne.

Boks 2.1: Oversigt over forklarende variabler i de logistiske regressionsanalyser

På individniveau:

- Køn, oprindelsesland, fødselsårgang, tid siden indrejse til Danmark (år), antal besøg ved praktiserende læge og speciallæge, køb af visse lægemidler, indlæggelse på sygehus.

På forældreniveau:

- Tid siden indrejse til Danmark (år), højest fuldførte uddannelsesniveau, arbejdsmarkedsstatus, antal besøg ved praktiserende læge og speciallæge, indikator for visse sygdomme, indlæggelse på sygehus.

På familieniveau:

- Husholdningens ækvivalerede indkomst, indikator for om den unge bor sammen med begge biologiske forældre, indikator for om begge forældre er udearbejdende, indikator for ingen forældre i Danmark på indvandringstidspunktet.

På kommuneniveau:

- Andelen af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande i forhold til indbyggertallet, befolkningsandel i bymæssig bebyggelse.

En beskrivelse af de anvendte variabler og datakilder kan findes i bilag 1. Enkelte variabler fortjener dog en uddybende kommentar her.

Husholdningens ækvivalerede indkomst er beregnet ved at skalere husholdningens samlede bruttoindkomst (dvs. indkomst før skat, hvor indkomst dækker over alle indkomstkilder, fx indkomst fra egen virksomhed, aktier, lønindkomst, pension og offentlige overførsler) med et mål for husholdningens størrelse, som tager hensyn til, at børn koster, men er billigere end voksne, samt at der er stordriftsfordele ved at bo flere personer i husholdningen. Her ved opnås et mere sammenligneligt mål for forbrugsmulighederne på tværs af husholdninger af forskellig størrelse. I denne rapport benyttes Det Økonomiske Råds ækvivalensskala (Jørgensen 2001), der skalerer husstandens samlede bruttoindkomst med $(\text{antal voksne} + 0,6 * \text{antal børn})$ opløftet i 0,8. Det betyder fx, at en familie med to voksne og to børn, hvor begge forældre har en årlig bruttoindkomst på 300.000 kr., kan sammenlignes med en enlig voksen med en årlig bruttoindkomst på 236.609 kr.

Forældres arbejdsmarkedsstatus indgår i begge rapportens analyser, men med en lille operationaliseringsforskel. Årsagen er, at registreringen af personers arbejdsmarkedsstatus er forskellig for de tidsperioder, som er relevante for hver af de to analyser. For analyse A vedrørende indvandreres og efterkommeres beståelse af folkeskolens afgangsprøve kan forældre på kontanthjælp entydigt identificeres. I analyse B vedrørende indvandreres og efterkommeres færdiggørelse af ungdomsuddannelse følger vi imidlertid forældre længere

tilbage i tid, hvorfor vi ikke har oplysninger om, hvorvidt forældrene er kontanthjælpsmodtagere⁹. I analyse A indgår forældre på kontanthjælp således i kategorien "kontanthjælpsmodtager/førtidspensionist/arbejdsløs", mens de i analyse B indgår i den mere upræcise kategori "øvrige".

Variablen "ingen forældre i Danmark" angiver, om der hverken er registreret en mor eller en far til den unge i det år, hvor den unge indvandrede til Danmark. Da indvandrergruppen i begge analysepopulationer er afgrænset til indvandrere ankommet som 0-12-årige, indikerer variabelen, om den unge har haft en forældreløs barndom. Dette forventes at sænke indvandreres sandsynlighed for at bestå folkeskolens afgangsprøve og færdiggøre en ungdomsuddannelse betragteligt.

Tidligere analyser har vist, at variabler vedrørende ikke-vestlige indvandreres helbredsforhold kan være med til at forklare variation i disse indvandreres arbejdsmarkedstilknytning (Andersen 2012). I forlængelse heraf virker det sandsynligt, at helbredsforhold har en betydning for ikke-vestlige indvandreres og efterkommeres sandsynlighed for at klare sig godt i uddannelsessystemet. Derfor inkluderes en række helbredsvariabler i analyserne. For de unge drejer det sig om fem variabler, som angiver, hvorvidt den unge har købt antiepileptiske, antipsykotiske, angstdæpende, antidepressive eller beroligende midler i det år, hvor vedkommende fylder 15 år. For forældrene drejer det sig om tre variabler, som angiver, om den unges mor og far lider af henholdsvis psykiske sygdomme, hjerte-kar-sygdomme samt skelet-, knogle- og muskelsygdomme. Disse variabler operationaliseres på baggrund af en kombination af oplysninger om forældres medicinkøb, diagnoser og lægebesøg efter samme fremgangsmåde som i Andersen (2012:26).

På kommuneniveau inkluderes en variabel for, hvor stor andel af kommunens befolkning der udgøres af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande. Der er flere bevæggrunde for dette. Dels en formodning om, at ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i gennemsnit øger presset på de kommunale kasser mere end personer med dansk oprindelse og indvandrere og efterkommere fra vestlige lande. En indikation på dette er fx, at ikke-vestlige indvandreres og efterkommeres beskæftigelsesfrekvens i 2012 lå 27 procentpoint under frekvensen for personer med dansk oprindelse (Social-, Børne- og Integrationsministeriet 2013). Derudover vil en større andel ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i kommunen, øge udgifterne til bl.a. integrationsindsatser. Derfor forventes det, at desto større andel ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, desto dårligere er kommunens ressourcer til indsatser på området, hvorfor den enkelte indvandrers/efterkommers sandsynlighed for bestået afgangsprøve henholdsvis færdiggjort ungdomsuddannelse forventes at være mindre, jo større andelen af ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er i kommunen.

Andelen af kommunens borgere, der bor i bymæssig bebyggelse, indgår i analysen på baggrund af en forventning om, at man som følge af et større befolkningsgrundlag har bedre muligheder for at tilbyde specialiserede indsatser i store end i små byer. Man kan fx forestille sig, at der generelt udbydes en bredere palette af integrationsindsatser i de store byer. Forventningen er derfor, at jo større andel af kommunens befolkning der bor i by-

⁹ Kategoriseringen af forældres arbejdsmarkedsstatus baseres frem til og med år 2001 på oplysninger fra variabelen SOCIO. Denne afløses i 2002 af variabelen SOCIO02. Sidstnævnte indeholder bl.a. en kategori for "kontanthjælpsmodtager", som i SOCIO var placeret i kategorien "øvrige".

mæssig bebyggelse, jo større er den enkelte indvandrers/efterkommers sandsynlighed for bestået afgangsprøve henholdsvis færdiggjort ungdomsuddannelse.

I denne sammenhæng bør det bemærkes, at man kan forestille sig en tendens til, at andelen af kommunernes befolkning, der bor i bymæssig bebyggelse, kan påvirke unges borgers flyttemønstre. Man kan fx forestille sig, at unge (herunder unge med ikke-vestlig baggrund), som ikke tager en ungdomsuddannelse, i højere grad flytter til de store byer for at finde arbejde. En sådan tendens vil dog formentlig ikke påvirke analyserne meget, da disse unges manglende færdiggørelse af en ungdomsuddannelse vil blive tilskrevet den kommune, som den unge boede i, da vedkommende var 19 år gammel, jf. afsnit 2.1. Man kan ligeledes forestille sig en tendens til, at nogle unge flytter til de større byer for at få en ungdomsuddannelse. Størstedelen af ungdomsuddannelserne kan dog tages, uanset hvilken kommune man bor i. Dette problem forventes derfor at være forholdsvist lille i nærværende sammenhæng, men ville formentlig være større, hvis undersøgelsen omhandlede færdiggørelse af videregående uddannelse, i det en stor del af disse kun tilbydes enkelte steder i landet.

2.2.1 Tidsvarierende faktorer

De variabler, som kan variere over tid, er opgjort i det år, hvor den unge fylder 15 år, dvs. året før den unges forventede "rettidige" aflæggelse af 9. klasses afgangsprøve. Fordelen herved er, at relevante baggrundsforhold måles på det samme tidspunkt for alle unge, der indgår i analysen. Ulempen er til gengæld en potentiel fare for, at de uafhængige variabler til dels kan være bestemt af kommunens indsatser på området i tidligere år. I så fald overkorrigeres, og kommunen kan se dårligere eller bedre ud, end den er, afhængig af om en tidligere indsats var effektiv eller ej.

En alternativ fremgangsmåde, som til dels kunne afhjælpe dette problem, kunne være at måle baggrundsvariablerne i året, hvor indvandrerens/efterkommeren flytter til kommunen. Denne tilgang har imidlertid den ulempe, at baggrundsvariablerne i så fald måles på meget forskellige tidspunkter i de unges liv. Dette er problematisk, fordi mange af baggrundsvariablerne må forventes at have forskellig effekt på sandsynligheden for at bestå folkeskolens afgangsprøve henholdsvis færdiggøre en ungdomsuddannelse afhængig af den unges indvandrers/efterkommers alder. Fx påvirkes sandsynligheden for at bestå folkeskolens afgangsprøve formentlig mere af at have været indlagt på sygehus som 15-årig end som 3-årig. Vi har derfor valgt at måle tidsvarierende variabler i året, hvor den unge fylder 15 år, til trods for de potentielle problemer herved.

2.3 Beregning af kommunale benchmarkingindikatorer

De benchmarkingindikatorer, som beregnes i denne rapport, angiver forskellen mellem den enkelte kommunes forventede og faktiske andel indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, der består folkeskolens afgangsprøve henholdsvis færdiggør en ungdomsuddannelse. Benchmarkingindikatoren indikerer dermed, om kommunen klarer sig bedre eller dårligere, end hvad der kan forventes på baggrund af de socioøkonomiske karakteristika og kommunale rammevilkår, som er beskrevet i afsnit 2.2.

Konkret beregnes benchmarkingindikatorerne i fire trin:

1. Den gennemsnitlige andel, som i populationen A og B henholdsvis består 9. klasses afgangsprøve og færdiggør en ungdomsuddannelse, beregnes for hver kommune.
2. På baggrund af de estimerede koefficienter fra en logistisk regressionsmodel (jf. afsnit 2.2) beregnes den forudsagte sandsynlighed for, at hver enkelt person i populationen A og B henholdsvis består 9. klasses afgangsprøve og færdiggør en ungdomsuddannelse, givet personens sociale og demografiske baggrundsforhold samt karakteristika for vedkommendes bopælskommune. Eksempelvis vil indvandrere og efterkommere, som har taget antipsykotisk medicin, alt andet lige have mindre forudsagt sandsynlighed for at fuldføre en uddannelse end indvandrere/efterkommere, som ikke har modtaget sådan medicin (jf. afsnit 3.1.1 og 4.1.1 nedenfor).
3. Derefter tages et gennemsnit af de forudsagte sandsynligheder, som blev beregnet under punkt 2, for alle indvandrere og efterkommere i hver kommune. Herved opnås et mål for, hvor stor en andel af kommunens indvandrere og efterkommere der forventes at bestå folkeskolens afgangsprøve henholdsvis gennemføre en ungdomsuddannelse.
4. Endelig beregnes en benchmarkingindikator for hver kommune, som angiver forskellen mellem kommunens faktiske og forventede andel indvandrere og efterkommere, der består 9. klasses afgangsprøve henholdsvis færdiggør en ungdomsuddannelse.

For at mindske usikkerheden omkring resultaterne udelukkes kommuner med meget få indvandrere og efterkommere fra analyserne. Analyserne fokuseres derfor omkring de kommuner, der har mindst 50 indvandrere og efterkommere i de forskellige analysepopulationer. I gennemsnitskommunen¹⁰ bor der 418 personer fra population A og 370 fra population B. Der bor altså et godt stykke over 50 indvandrere og efterkommere fra de specificerede populationer i en gennemsnitlig dansk kommune. For henholdsvis analyse A og B er der dog 10 og 15 kommuner, hvor der bor færre end 50 indvandrere og efterkommere fra de relevante populationer. Disse kommuner indgår ikke i rapportens analyser¹¹.

I rapportens resultatafsnit vises den enkelte kommunes præcise placering i benchmarkinganalysen ikke. I stedet vises, hvilken femtedel i kommunefordelingen den enkelte kommune tilhører. Det vil sige, at det vises, hvilken femtedel af kommunerne, der ifølge benchmarkingindikatoren har størst succes med integrationsindsatsen, hvilken femtedel der har mindst succes osv. Når benchmarkingindikatoren for hver kommune og kommunens præcise placering i rangordenen ikke vises, er det, fordi der er en vis usikkerhed om denne type beregninger. Det er derfor mere hensigtsmæssigt at fokusere på, omtrent hvor en kommune ligger i fordelingen, end dens præcise placering. Vi viser dog, hvilke kommuner der ligger henholdsvis "top 10" og "bund 10", da der er større forskelle mellem de enkelte kommuners indikatorer i toppen og bunden af fordelingen. Usikkerheden er altså mindre for rangordenens yderpositioner.

Der beregnes desuden standardfejl for de kommunale benchmarkingindikatorer. Standardfejlene er et udtryk for indikatorernes statistiske usikkerhed og anvendes til at gennemføre test af, hvorvidt den enkelte kommunes indikator adskiller sig signifikant fra landsgennemsnittet.

¹⁰ Begrebet "gennemsnitskommunen" anvendes her om et uvægtet gennemsnit for de 98 kommuner.

¹¹ Følgende 10 kommuner er ekskluderet fra analyse A: Dragør, Fanø, Langeland, Lemvig, Læsø, Morsø, Nordfyn, Samsø, Stevns, og Ærø. Følgende 15 kommuner er ekskluderet fra analyse B: Bornholm, Dragør, Fanø, Jammerbugt, Kerteminde, Langeland, Lejre, Lemvig, Læsø, Morsø, Nordfyn, Rebild, Samsø, Stevns og Ærø.

Til trods for at der i beregningen af de kommunale benchmarkingindikatorer tages højde for en lang række forskelle i kommunernes rammevilkår, skal det understreges, at de opstillede indikatorer udgør et relativt groft mål for kommunernes integrations succes på uddannelsesområdet. Det skyldes, at indikatorerne, foruden kommunernes relative indsats, også påvirkes af kommunale forskelle i indvandrergruppens sammensætning og generelle vilkår, som det ikke har været muligt at tage højde for i den statistiske model. For eksempel har vi ikke data for forældres opbakning til lektielæsning og karrieremæssige ambitioner på børnenes vegne. Ligeledes har vi kun ufuldstændige mål for indvandrernes helbredsstatus. Der indgår således ikke variabler, som mere præcist afspejler fx krigstraumer eller misbrugsproblemer. Ikke desto mindre vurderes benchmarkingindikatorerne at give en nuanceret fremstilling af kommunernes integrations succes på uddannelsesområdet, hvor der er kontrolleret for en lang række væsentlige forskelle i rammevilkår.

3 Analyse A: Resultater for beståelse af folkeskolens afgangsprøve

I dette kapitel præsenteres resultaterne for rapportens analyse A, hvor kommunerne benchmarkes i forhold til andelen af indvandrere og efterkommere fra ikke vestlige lande, der gennemfører folkeskolens 9. klasses afgangsprøve med en gennemsnitskarakter på minimum 2 i perioden 2007-2012. Afsnit 3.1 beskriver resultaterne fra den logistiske regressionsmodel for, hvilke variabler der højner henholdsvis sænker indvandreres og efterkommeres sandsynlighed for at bestå afgangsprøven.

På baggrund af resultaterne fra den logistiske regressionsanalyse beregnes en benchmarkingindikator for hver kommune, som angiver forskellen mellem kommunens observerede og faktiske andel indvandrere og efterkommere, der består afgangsprøven. Dernæst rangordnes kommunerne i forhold til disse benchmarkingindikatorer i afsnit 3.2. Kapitlet afrundes med en følsomhedsanalyse, hvor det undersøges, hvor meget kommunernes placering i rangordningen påvirkes, hvis karaktergennemsnittet for afgangsprøverne operationaliseres på en alternativ måde. Denne følsomhedsanalyse præsenteres i afsnit 3.3.

3.1 Betydning af rammevilkår

I dette afsnit gives en kort beskrivelse af rammevilkårenes betydning for sandsynligheden for, at ikke-vestlige indvandrere og efterkommere opnår en gennemsnitskarakter på minimum 2 ved folkeskolens 9. klasses afgangsprøve. De rammevilkår, som er inddraget i den logistiske regressionsanalyse, fordeler sig på fire niveauer, nemlig oplysninger om den unge, oplysninger om forældrene, oplysninger om familien og oplysninger om den unges bopælskommune. Analysens resultater for hvert af disse niveauer præsenteres i de følgende afsnit. I bilag 4 findes en detaljeret tabel over resultaterne fra den logistiske regressionsanalyse. Samlet set reduceres variationen mellem kommuner med hensyn til de gennemsnitlige andele blandt ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, der består folkeskolens afgangsprøve i kommunerne, med 77 procent, når der tages højde for forskelle i rammevilkår. Det betyder ikke, at 77 procent af de kommunale forskelle kan forklares med forskelle i de inkluderede rammevilkår. Der kan godt være en stærk sammenhæng mellem rammevilkår og integrationssucces på individniveau, samtidig med fordelingen af stærke henholdsvis svage og stærke indvandrere på kommuneniveau medfører, at rammevilkårene ikke ændrer meget på de kommunale gennemsnit. Det er ikke muligt for disse modeller at beregne, hvor stor forklaringsgrad rammevilkårene samlet set har.

3.1.1 Variabler vedrørende den unge

Analysen viser, at mandlige indvandrere og efterkommere har en mindre sandsynlighed for at bestå 9. klasses afgangsprøve end kvindelige. En sådan kønsforskel er et velkendt mønster fra andre analyser af både danske og nydanske unges præstationer i folkeskolen¹² og er derfor ikke overraskende (Egelund, Nielsen & Rangvid 2011, KREVI 2011).

¹² Særligt i faget dansk klarer piger sig generelt bedre end drenge. Omvendt klarer drenge sig generelt en smule bedre end piger i matematik.

Sandsynligheden for at bestå afgangsprøven er desuden større, jo længere tid den unge indvandrer/efterkommer har opholdt sig i Danmark. Dette hænger givetvis sammen med, at personer med lang opholdstid i Danmark også har haft længere tid til at integrere sig i det danske uddannelsessystem.

Den statistiske model indeholder en række variabler for de unges fødselsårgang. Koefficienterne for disse variabler viser en tendens til, at de yngre årgange 1996 og særligt 1997 har en væsentligt mindre sandsynlighed for at have bestået afgangsprøven i 2012. Dette er ikke overraskende, da personer fra årgang 1997 først fylder 15 år i løbet af 2012. Det er således helt naturligt, at kun få personer fra årgang 1997 har nået at gennemføre folkeskolen på dette tidspunkt. Der ses dog ikke en entydig tendens til, at sandsynligheden for bestået afgangsprøve stiger, jo ældre årgangene er. Indvandrere og efterkommere fra årgang 1995 (dvs. 17-årige i 2012) har fx en signifikant større sandsynlighed end indvandrere og efterkommere fra årgang 1991 (som er 21 år i 2012). Det indikerer, at der er nogle årgangsspecifikke faktorer, som – uafhængigt af alder og modellens øvrige variabler – spiller ind på de unges sandsynlighed for at bestå folkeskolens afgangsprøve. En mulig forklaring (blandt mange) kan være, at der i de senere år har været et øget fokus på at sikre, at indvandrere og efterkommere får et større udbytte af folkeskolens undervisning, og at dette kommer til udtryk ved, at en højere andel indvandrere og efterkommere fra yngre fødselsårgange består afgangsprøven.

Analysens resultater viser desuden, at indvandreres og efterkommeres sandsynlighed for at bestå afgangsprøven afhænger af deres oprindelsesland. Personer med oprindelse fra Tyrkiet har således signifikant mindre sandsynlighed for at bestå afgangsprøven end personer fra en lang række andre lande. Omvendt har personer fra bl.a. Vietnam, Kina og Sri Lanka en relativ stor sandsynlighed for at bestå afgangsprøven.

Modellen indeholder også en række variabler vedrørende den enkelte indvandrers/efterkommers brug af sundhedsydelser og medicin. Jo flere besøg den unge har haft hos praktiserende læge, jo mindre er sandsynligheden for bestået afgangsprøve. Ligeledes er sandsynligheden mindre, hvis den unge har været indlagt på sygehus eller har fået visse typer medicin, herunder især antipsykotiske, antiepileptiske samt beroligende midler.

Endelig viser analysen, at indvandreres og efterkommeres sandsynlighed for at bestå afgangsprøven stiger, jo flere gange vedkommende har været ved speciallæge. Samme tendens ses for forældrenes antal besøg ved speciallæge. Denne tendens kan virke kontraintuitiv, i det man umiddelbart skulle forvente, at sandsynligheden for at bestå folkeskolens afgangsprøve påvirkes negativt af et stort forbrug af speciallægeydelser. Tendensen er imidlertid et velkendt fænomen inden for registerforskning og hænger formentlig sammen med, at de mest ressourcetsvage grupper i samfundet i lavere grad går til speciallæge (Arendt 2012). Når der ses en positiv betydning af antal besøg ved speciallæge, hænger det altså sandsynligvis sammen med, at de personer i analysepopulationen, som går meget til speciallæge, samtidig er personer, der er relativt ressourcestærke på parametre, som det ikke har været muligt at kontrollere for i modellen.

3.1.2 Variabler vedrørende den unges forældre

Ligesom for de unge gælder det, at jo længere tid mødre og fædre har haft opholdstilladelse i Danmark, jo større er sandsynligheden for, at den unge gennemfører 9. klasses af-

gangsprøve med en gennemsnitskarakter på minimum 2. Derudover har faderens alder en betydning. Jo ældre faderen var på det tidspunkt, hvor den unge indvandrer/efterkommer blev født, jo større er sandsynligheden for bestået afgangsprøve. Moderens alder på fødselstidspunktet har ikke en statistisk signifikant betydning.

Sandsynligheden for at bestå folkeskolens afgangsprøve er større for ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, hvis forældre har et uddannelsesniveau, som ligger højere end grundskole. Derudover viser analysen, at indvandrere og efterkommere med forældre, som modtager kontanthjælp, førtidspension eller er arbejdsløse, ikke overraskende har en mindre sandsynlighed for at bestå afgangsprøven sammenlignet med indvandrere/efterkommere, hvis forældre er i arbejde.

Modellen indeholder desuden en række variabler vedrørende forældrenes lægebesøg og helbred. Der er en tendens til, at jo oftere indvandreres og efterkommeres fædre går til almen praktiserende læge, jo mindre er sandsynligheden for at bestå afgangsprøven. Samme tendens findes dog ikke for mødrenes lægebesøg. Hvis den unges mor har været indlagt på sygehus, er den unges sandsynlighed for bestået afgangsprøve mindre, men denne tendens genfindes ikke for den unges far. Der er desuden en tendens til, at sandsynligheden for bestået afgangsprøve er mindre, hvis forældrene har været psykisk syge. Variablerne for hjerte-kar-sygdom samt skelet-, knogle- og muskelsygdom er ikke signifikante for hverken mor eller far.

Overordnet stemmer resultaterne vedrørende forældrenes helbred godt overens med det forventelige, nemlig at unge, som har forældre med helbredsproblemer, har mindre sandsynlighed for at bestå folkeskolens afgangsprøve. Ligesom det er tilfældet for den unge selv, viser resultaterne dog, at jo oftere forældrene har været ved speciallæge, jo større er sandsynligheden for, at den unge består afgangsprøven. Som omtalt hænger dette formentlig sammen med, at forældre, der går meget til speciallæge, også er mere ressourcestærke end andre forældre.

3.1.3 Variabler vedrørende den unges familie

Den statistiske model indeholder fire variabler vedrørende forhold på familieniveau. Den første er husholdningens ækvivalerede indkomst, som udgør et sammenligneligt mål for forbrugsmulighederne på tværs af husholdninger af forskellig størrelse (jf. afsnit 2.2). Analysens resultater viser, at sandsynligheden for at bestå afgangsprøven er signifikant større for indvandrere og efterkommere fra husholdninger med en ækvivaleret indkomst på mellem 75.000 og 99.999 kr. end indvandrere og efterkommere fra husholdninger med en indkomst under 75.000 kr. Det samme er tilfældet for unge i husholdninger med en ækvivaleret indkomst over 150.000 kr., men de øvrige indkomstgrupper er ikke signifikant forskellige fra referencegruppen. Der tegner sig altså ikke noget entydigt billede af, hvordan indkomst påvirker sandsynligheden for bestået afgangsprøve.

Indvandrere og efterkommere, der bor sammen med begge deres biologiske forældre, har en signifikant større sandsynlighed for at bestå folkeskolens 9. klasses afgangsprøve. Derudover viser analysen, at indvandrere, som ikke havde nogen forældre i Danmark på indvandringstidspunktet, har en mindre sandsynlighed for at bestå folkeskolens afgangsprøve.

Resultaterne viser en negativ koefficient for variabelen "begge forældrene er udearbejdende". Dette skal ses i sammenhæng med den positive betydning af henholdsvis fars og mors

arbejdsmarkedstilknytning for sandsynligheden for at bestå folkeskolens afgangsprøve. Tolkningen af den negative koefficient for udearbejdende forældre er derfor, at de to selvstændige positive effekter af at have mor eller far på arbejdsmarkedet er lidt mindre, når begge forældrene er på arbejdsmarkedet. Sagt på en anden måde har den ene forældres arbejdsmarkedstilknytning større selvstændig positiv betydning, hvis den anden forælder står udenfor arbejdsmarkedet. Hvis analysen gennemføres uden forældrevariable for arbejdsmarkedstilknytning, er koefficienten for variabelen "begge forældre er udearbejdende" positiv på et statistisk højt niveau. Indvandrere og efterkommere med to udearbejdende forældre har altså alt andet lige en større sandsynlighed for at bestå afgangsprøven end indvandrere og efterkommere, hvor kun den ene af forældrene har et arbejde.

3.1.4 Variabler vedrørende den unges bopælskommune

Den statistiske model indeholder to variabler på kommuneniveau, som forventes at påvirke den enkelte indvandrers eller efterkommers sandsynlighed for at gennemføre 9. klasses afgangsprøve med en gennemsnitskarakter på mindst 2.

Det drejer sig for det første om andelen af kommunens indbyggere, der er indvandrere eller efterkommere fra ikke-vestlige lande. Analysen viser ikke en statistisk signifikant effekt af denne variabel. Alt andet lige har indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande altså ikke en mindre sandsynlighed for at bestå folkeskolens afgangsprøve, hvis de bor i en kommune med en høj fremfor en lav koncentration af ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Andelen af kommunens befolkning, der bor i bymæssig bebyggelse, har til gengæld en signifikant positiv sammenhæng med indvandreres og efterkommeres sandsynlighed for at bestå afgangsprøven. Indvandrere og efterkommere fra kommuner med høj bykoncentration klarer sig altså alt andet lige bedre ved folkeskolens afgangsprøve end indvandrere og efterkommere fra kommuner med lavere bykoncentration, hvilket passer godt med det forventede.

3.2 Benchmarkingindikatorer og rangordning af kommuner

I dette afsnit præsenteres en rangordning af kommunerne i forhold til de beregnede benchmarkingindikatorer. Benchmarkingindikatorerne er beregnet på baggrund af resultaterne af den logistiske regressionsanalyse ud fra den fremgangsmåde, som er beskrevet i afsnit 2.3.

De beregnede benchmarkingindikatorer angiver for hver kommune forskellen mellem den observerede (faktiske) og den forventede andel indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, der har bestået 9. klasses afgangsprøve i 2012. For at undgå et u hensigtsmæssigt fokus på enkeltkommuner præsenteres benchmarkingresultaterne for fem lige store grupper af kommuner (jf. afsnit 2.3).

Benchmarkingresultaterne for de fem grupper er vist i tabel 3.1 nedenfor. Kommunerne i gruppe 1 er de kommuner, der har størst integrations succes med hensyn til at hjælpe unge indvandrere og efterkommere til at bestå folkeskolens afgangsprøve. Omvendt er kommunerne i gruppe 5 de, som har den laveste grad af integrations succes.

Tabellen viser, at der i de kommuner, som har højest integrations succes (gruppe 1), i gennemsnit er 4,6 procentpoint flere indvandrere og efterkommere, der består afgangsprøven,

i forhold til hvad man skulle forvente på baggrund af disse kommuners rammevilkår. Omvendt ses det, at der i den femtedel af kommunerne, som har lavest integrations succes, i gennemsnit er 3,8 procentpoint færre indvandrere og efterkommere, der består folkeskolens afgangsprøve, end hvad man skulle forvente. Som forventet er det primært kommuner i gruppe 1 og 5, der adskiller sig signifikant fra landsgennemsnittet. Forskellene skal dog ses i det perspektiv, at der kan være tale om få ekstra elever i en given kommune, der skal bestå afgangsprøven, for at kommunen fx flytter fra midterfeltet til toppen. Antallet af elever i hver kommune kan ses i bilag 2.

Analysen indikerer dermed, at der er et vist potentiale for forbedring af integrationsindsatsen i mange kommuner – i særlig grad for de, som er placeret i gruppe 5. Det ses endvidere af tabellens værdier for den forventede andel indvandrere og efterkommere, der består folkeskolens afgangsprøve, at der er ganske stor spredning inden for alle grupperne. Dette indikerer, at der ikke er en sammenhæng mellem, hvor belastede rammevilkår kommunerne har, og hvor effektiv indsats de leverer med hensyn til at hjælpe ikke-vestlige indvandrere og efterkommere til at bestå folkeskolens afgangsprøve.

I den følgende tabel 3.2 vises de enkelte kommuners placering i de fem grupper. De kommuner, der er markeret med fed skrift, er de 10 kommuner, som har henholdsvis størst (gruppe 1) og mindst (gruppe 5) integrations succes med hensyn til at hjælpe indvandrere og efterkommere til at bestå folkeskolens afgangsprøve.

Tabel 3.1: Karakteristika for de fem grupper: Benchmarkingindikatorer samt observerede og forventede andele (gruppe 1 = størst integrations succes)

Gruppe	Benchmarking indikator			Observeret gennemsnit			Forventet gennemsnit			Antal kommuner sigifikant forskellig fra landsgennemsnit				
	Min.	Gns.	Max.	Min.	Gns.	Max.	Min.	Gns.	Max.	1 %	5 %	10 %	20 %	Antal
1	3,2	4,6	7,6	58,4	66,5	76,7	55,0	61,9	69,1	2	5	8	12	17
2	1,4	2,3	3,1	61,1	65,0	69,5	58,0	62,6	66,6	0	0	0	5	17
3	-0,3	0,3	1,1	59,4	62,1	64,9	59,5	61,8	64,0	0	0	0	0	17
4	-2,2	-1,0	-0,3	54,8	60,7	65,0	55,8	61,7	66,7	0	0	1	2	18
5	-6,3	-3,8	-2,6	50,0	57,4	62,1	54,2	61,2	65,4	4	6	10	11	18

Note: Kommuner med mindst 50 indvandrere og efterkommere.

Tabel 3.2: Rangordning af kommuner ud fra hvilken femtedel i fordelingen de tilhører, jf. benchmarkingindikatoren for beståelse af folkeskolens afgangsprøve

Gruppe 1 (Mest succesfulde)	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5 (Mindst succesfulde)
Billund	Assens	Ballerup	Bornholm	Albertslund
Brøndby	Gladsaxe	Esbjerg	Egedal	Allerød
Glostrup	Greve	Fredericia	Favrskov	Brønderslev
Guldborgsund	Haderslev	Faaborg-Midtfyn	Faxe	Frederikshavn
Hedensted	Herlev	Herning	Fredensborg	Frederikssund
Holstebro	Hjørring	Hillerød	Frederiksberg	Furesø
Jammerbugt	Holbæk	Hvidovre	Gentofte	Halsnæs
Kerteminde	Horsens	Hørsholm	Gribskov	Helsingør
Kolding	Lejre	Ikast-Brande	Kalundborg	Høje-Taastrup
Lyngby-Taarbæk	Nyborg	Ishøj	Odense	Køge
Næstved	Odder	København	Ringkøbing-Skjern	Lolland
Odsherred	Randers	Norddjurs	Sorø	Mariagerfjord
Skive	Rødovre	Ringsted	Struer	Middelfart
Slagelse	Silkeborg	Rudersdal	Sønderborg	Rebild
Solrød	Skanderborg	Svendborg	Vejen	Roskilde
Syddjurs	Tårnby	Thisted	Vejle	Tønder
Varde	Vordingborg	Aabenraa	Aalborg	Vallensbæk
Viborg			Aarhus	Vesthimmerlands

Note: Kommuner med mindst 50 indvandrere og efterkommere i den relevante population. Kommunerne er listet alfabetisk inden for grupperne. Kommuner markeret med fed er de ti kommuner, som er henholdsvis mest og mindst succesfulde ifølge benchmarkingindikatoren.

3.3 Følsomhedsanalyse

For at få et indtryk af, hvor robuste benchmarkingindikatorerne er overfor ændringer i operationaliseringen af analysens successmål, er der udført en følsomhedsanalyse. Resultaterne fra denne følsomhedsanalyse opsummeres kort nedenfor¹³.

Succesmålet for analyse A er opnåelse af et karaktergennemsnit på mindst 2 ved folkeskolens 9. klasses afgangsprøve. Som beskrevet i afsnit 2.1 er udeblivelse eller ikke-gennemførte prøver indregnet i gennemsnitskarakteren med værdien -3, som er den laveste karakter, der kan gives efter 7-skalaen.

For at undersøge hvor meget denne kategorisering af ikke-aflagte prøver betyder for beregningen af kommunernes benchmarkingindikatorer, er analysen blevet gentaget med en alternativ operationalisering af den afhængige variabel. I følsomhedsanalysen er den afhængige variabel således beregnet som et simpelt gennemsnit af karakterer fra de prøver, som eleverne er fremmødt til og faktisk har fået en karakter i. Udeblivelse eller ikke-gennemførte prøver indgår således ikke i karaktergennemsnittet, ligesom de indvandrere

¹³ Detaljerede resultater fra følsomhedsanalysen kan rekvireres ved henvendelse til rapportens forfattere.

og efterkommere som slet ikke tager nogen afgangsprøver ekskluderes fra følsomhedsanalysen.

Den alternative operationalisering af indvandrernes/efterkommernes gennemsnitskarakter viser sig at have nogen betydning for rangordningen af kommunerne. Dette er illustreret i tabel 3.3 nedenfor, som viser kommunernes placering i de fem grupper for henholdsvis hovedanalysen og følsomhedsanalysen. Af de kommuner, der er fremhævet som henholdsvis de 10 mest succesfulde og de 10 mindst succesfulde i tabel 3.2, er det dog kun én kommune, som flytter sig fra henholdsvis gruppe 1 og gruppe 5, når kommunernes benchmarkindikatorer genberegnes med den ændrede operationalisering af den afhængige variabel. Langt størstedelen af kommunerne forbliver desuden i samme gruppe, som de havde i hovedanalysen. Det viser, at resultaterne overordnet set er robuste i forhold til, om andelen, der ikke aflægger prøve, varierer på tværs af kommuner.

Tabel 3.3: Transitionsmatrix over kommunernes placering i femtedelege på baggrund af benchmarkingindikatoren for beståelse af folkeskolens afgangsprøve for henholdsvis hovedanalysen og følsomhedsanalysen (gruppe 1 = størst integrationssucces)

Antal kommuner	Gruppe fra hovedanalyse					Total
Gruppe fra følsomhedsanalyse	1	2	3	4	5	
1	12	5				17
2	5	9	3		1	18
3	1	3	8	5		17
4			6	11	1	18
5				2	16	18
Total	18	17	17	18	18	88

Note: Kommuner med mindst 50 indvandrere og efterkommere.

4 Analyse B: Resultater for færdiggørelse af ungdomsuddannelse

I dette kapitel præsenteres resultaterne for rapportens analyse B, hvor kommunerne benchmarkes i forhold til andelen af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande i alderen 20-29 år, der i 2011 har færdiggjort en ungdomsuddannelse. Kapitlet indledes med afsnit 4.1, hvor resultaterne fra den logistiske regressionsmodel for, hvilke faktorer der højner henholdsvis sænker indvandreres og efterkommeres sandsynlighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse, beskrives.

På baggrund af resultaterne fra den logistiske regressionsanalyse beregnes en benchmarkingindikator for hver kommune, som angiver forskellen mellem kommunens observerede og faktiske andel indvandrere og efterkommere, der færdiggør en ungdomsuddannelse. Dernæst rangordnes kommunerne i forhold til disse benchmarkingindikatorer i afsnit 4.2. Kapitlet afrundes med en følsomhedsanalyse, hvor det undersøges, hvor meget analysens resultater påvirkes af, at analysepopulationen udvides til at omfatte alle ikke-vestlige indvandrere (ankommet som 0-12-årige) og efterkommere, som var i alderen 20-29 år i perioden 2007-2011. Denne følsomhedsanalyse præsenteres i afsnit 4.3.

4.1 Betydning af rammevilkår

I dette afsnit gives en kort beskrivelse af rammevilkårenes betydning for sandsynligheden for, at indvandrere og efterkommere færdiggør en ungdomsuddannelse. Helt overordnet viser analyse B, at rammevilkårene påvirker de unge indvandreres og efterkommeres sandsynlighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse i samme retninger, som det var tilfældet i analyse A. Der er dog enkelte undtagelser hertil, særligt vedrørende betydningen af forældrenes helbredsforhold. I det følgende præsenteres resultaterne fra den logistiske regressionsanalyse opdelt på variabler vedrørende henholdsvis den unge, den unges forældre, den unges familie og den unges bopælskommune. I bilag 4 findes en detaljeret tabel over resultaterne fra den logistiske regressionsanalyse. Samlet set reduceres variationen mellem kommuner med hensyn til de gennemsnitlige andele blandt ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, der færdiggør en ungdomsuddannelse i kommunerne, med 76 procent, når der tages højde for forskelle i rammevilkår.

4.1.1 Variabler vedrørende den unge

Den statistiske analyse viser, at mandlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande har en ringere sandsynlighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse end kvindelige. Sandsynligheden for færdiggjort ungdomsuddannelse er desuden større, jo længere den unge indvandrer/efterkommer har opholdt sig i Danmark.

Modellen indeholder en række variabler for de unges fødselsårgang, som viser en tendens til, at de ældre fødselsårgange har en større sandsynlighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse end de yngre årgange. Det skyldes formentlig, at jo længere tid unge indvandrere og efterkommere har til at færdiggøre en ungdomsuddannelse, jo større er deres sandsynlighed herfor.

De unge indvandreres og efterkommeres oprindelsesland har betydning for deres sandsynlighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse. Indvandrere og efterkommere med oprindelse i Tyrkiet har således signifikant mindre sandsynlighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse end indvandrere og efterkommere fra en lang række andre lande. Det samme var tilfældet i analysen af indvandrere og efterkommeres sandsynlighed for at bestå folkeskolens afgangsprøve. Disse resultater er særligt interessante, fordi netop Tyrkiet er det land, som flest indvandrere og efterkommere i analysepopulationerne har som deres oprindelsesland. Omvendt viser resultaterne, at indvandrere og efterkommere fra fx Sri Lanka, Kina og Vietnam har en relativ stor sandsynlighed for at fuldføre en ungdomsuddannelse.

Den statistiske model indeholder desuden en række variabler vedrørende den unges helbred, som har betydning for sandsynligheden for at gennemføre en ungdomsuddannelse. Analysen viser således, at brug af antiepileptika, antipsykotiske midler, angstdæmpende midler og antidepressive midler sænker sandsynligheden for, at den unge indvandrer/efterkommer færdiggør en ungdomsuddannelse. Ligeledes falder sandsynligheden for at gennemføre en ungdomsuddannelse, hvis den unge har været indlagt på sygehus.

Antallet af besøg ved praktiserende læge har ingen statistisk signifikant betydning for sandsynligheden for færdiggjort ungdomsuddannelse. Til gengæld viser analysen, at jo oftere indvandrere og efterkommere har været ved speciallæge, jo større er sandsynligheden for, at de færdiggør en ungdomsuddannelse. Som beskrevet i afsnit 3.1.1 er forklaringen på denne sammenhæng formentlig, at indvandrere og efterkommere, som er ressourcestærke på parametre, der ikke kan indfanges i den statistiske model, både tager oftere til speciallæge og klarer sig godt i uddannelsessystemet.

4.1.2 Variabler vedrørende den unges forældre

Der er en tendens til, at jo flere år forældrene har boet i Danmark, jo større er den unge indvandrers/efterkommers sandsynlighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse. Tendensen er dog ikke statistisk signifikant for moderens vedkommende. Derudover viser analysen, at sandsynligheden for færdiggjort ungdomsuddannelse er større, jo ældre forældrene var på det tidspunkt, hvor den unge blev født.

Indvandrere og efterkommere har en større sandsynlighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse, hvis deres forældre har en uddannelse udover grundskoleniveau. Ligeledes viser analysen, at indvandrere og efterkommere med forældre i arbejde har en signifikant større sandsynlighed for at færdiggøre en ungdomsuddannelse end indvandrere og efterkommere, hvis forældre modtager førtidspension eller er arbejdsløse.

Forældres helbredsforhold har kun mindre betydning for de unge indvandreres og efterkommeres sandsynlighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse. Variablerne for psykiske sygdomme og hjerte-kar-sygdomme er hverken signifikante for mor eller far. Der er en svag tendens til, at indvandrere og efterkommere, hvis forældre har haft en skelet-, knogle- eller muskelsygdom, har en mindre sandsynlighed for at færdiggøre en ungdomsuddannelse. Tendensen er dog kun statistisk signifikant for mødrene.

Jo oftere mødre har været ved almen praktiserende læge, jo mindre er den unge indvandrers/efterkommers sandsynlighed for færdiggjort ungdomsuddannelse. Samme tendens for fædre er ikke signifikant. Indvandrere og efterkommere, hvis mor eller far har været

indlagt på sygehus i det år, den unge fyldte 15 år, har mindre sandsynlighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse. Endelig viser resultaterne en signifikant positiv koefficient for forældres besøg ved speciallæge. Igen skyldes dette formentlig, at forældre, som er ressourcestærke på parametre, der ikke kan indfanges i den statistiske model, oftere går til speciallæge.

4.1.3 Variabler vedrørende den unges familie

Indvandrere og efterkommere fra husholdninger med en ækvivaleret indkomst på 125.000 kr. eller derover har en signifikant større sandsynlighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse end indvandrere og efterkommere fra husholdninger, hvor indkomsten ligger under 75.000 kr.

Indvandrere og efterkommere, der bor sammen med begge deres biologiske forældre, har en større sandsynlighed for at færdiggøre en ungdomsuddannelse. I tråd hermed har indvandrere en ringere sandsynlighed for færdiggjort ungdomsuddannelse, hvis de ikke havde nogen forældre i Danmark på indvandringstidspunktet. Begge resultater viser således, at forældres tilstedeværelse er en vigtig faktor til at højne indvandreres og efterkommeres sandsynlighed for at færdiggøre en ungdomsuddannelse.

Endelig viser analysens resultater en negativ koefficient for variabelen "begge forældre er udearbejdende". Som det var tilfældet i rapportens analyse A, skal dette dog ses i sammenhæng med de positive effekter af henholdsvis mors og fars beskæftigelse (jf. afsnit 3.1.3).

4.1.4 Variabler vedrørende den unges bopælskommune

Andelen af bopælskommunens borgere, som er indvandrere eller efterkommere fra ikke-vestlige lande, har ikke nogen betydning for den enkelte indvandrers/efterkommeres sandsynlighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse. Indvandrere og efterkommere fra kommuner med en høj andel indvandrere og efterkommere i befolkningen har altså alt andet lige ikke sværere ved at opnå en ungdomsuddannelse end indvandrere og efterkommere i kommuner med en lav andel.

Til gengæld påvirkes den enkelte indvandrers/efterkommeres sandsynlighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse af, hvor stor andel af bopælskommunens borgere der bor i bymæssig bebyggelse. Jo større andel i bymæssig bebyggelse, jo større er sandsynligheden, hvilket stemmer godt med det forventede.

4.2 Benchmarkingindikatorer og rangordning af kommuner

I dette afsnit præsenteres en rangordning af kommunerne i forhold til de beregnede benchmarkingindikatorer. Benchmarkingindikatorerne er beregnet på baggrund af resultaterne af den logistiske regressionsanalyse efter fremgangsmåde, som er beskrevet i afsnit 2.3.

De beregnede benchmarkingindikatorer angiver for hver kommune forskellen mellem den observerede (faktiske) og den forventede andel indvandrere og efterkommere i alderen 20-29 år fra ikke-vestlige lande, der færdiggør en ungdomsuddannelse i 2011. For at undgå et

uhensigtsmæssigt fokus på enkeltkommuner præsenteres benchmarkingresultaterne for fem lige store grupper af kommuner (jf. afsnit 2.3).

Benchmarkingresultaterne for de fem grupper er vist i tabel 4.1 nedenfor. Kommunerne i gruppe 1 er de kommuner, der har størst integrations succes med hensyn til at hjælpe unge indvandrere og efterkommere til at færdiggøre en ungdomsuddannelse. Omvendt er kommunerne i gruppe 5 dem, som har den laveste grad af integrations succes.

Tabellen viser, at der i de kommuner, som har højest integrations succes (gruppe 1), i gennemsnit er 8,9 procentpoint flere indvandrere og efterkommere der færdiggør en ungdomsuddannelse, i forhold til hvad man skulle forvente på baggrund af disse kommuners rammevilkår. Omvendt ses det, at der i den femtedel af kommunerne, som har lavest integrations succes, i gennemsnit er 4,0 procentpoint færre indvandrere og efterkommere der færdiggør en ungdomsuddannelse, end hvad man skulle forvente. Det er især kommuner i gruppe 1 og 5, der adskiller sig signifikant fra landsgennemsnittet.

Analysen indikerer, at der er et forholdsvist stort potentiale for forbedring af integrationsindsatsen i mange kommuner – i særlig grad for de, der er placeret i femte gruppe. Samtidig skal det dog bemærkes, at resultaterne ikke alene kan tilskrives kommunernes indsats, men også i et vist omfang må forventes at være en følge af indsatsen på ungdomsuddannelsesinstitutionerne – institutioner som ikke er kommunernes ansvarsområde. Uanset er det dog interessant, at der er forholdsvis store kommunale forskelle på, i hvor høj grad indvandrere og efterkommere færdiggør en ungdomsuddannelse, når der er taget højde for en række relevante rammevilkår.

I den følgende tabel 4.2 vises de enkelte kommuners placering i de fem grupper. De kommuner, der er markeret med fed skrift, er de 10 kommuner, som har henholdsvis størst (gruppe 1) og mindst (gruppe 5) integrations succes med hensyn til at hjælpe indvandrere og efterkommere til at færdiggøre en ungdomsuddannelse.

Tabel 4.1: Karakteristika for de fem grupper: Benchmarkingindikatorer samt observerede og forventede andele (gruppe 1 = størst integrations succes)

Gruppe	Benchmarking indikator			Observeret gennemsnit			Forventet gennemsnit			Antal kommuner signifikant forskellig fra landsgennemsnit				
	Min.	Gns.	Max.	Min.	Gns.	Max.	Min.	Gns.	Max.	1 %	5 %	10 %	20 %	Antal
1	4,9	8,9	18,2	53,9	62,9	71,9	47,9	54,0	59,3	14	16	16	16	16
2	2,3	3,2	4,6	45,7	58,1	70,3	42,1	54,9	67,9	2	5	11	14	17
3	0,7	1,5	2,1	49,2	57,7	64,5	47,9	56,2	63,7	1	1	4	4	16
4	-2,5	-0,8	0,4	48,1	54,7	60,6	50,0	55,5	60,3	1	1	2	3	17
5	-6,2	-4,0	-2,5	47,1	53,5	63,4	50,6	57,5	67,0	7	9	11	14	17

Note: Kommuner med mindst 50 indvandrere og efterkommere.

Tabel 4.2: Rangordning af kommuner ud fra hvilken femtedel i fordelingen de tilhører, jf. benchmarkingindikatoren for færdiggørelse af ungdomsuddannelse

Gruppe 1 (Mest succesfulde)	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5 (Mindst succesfulde)
Allerød	Albertslund	Brøndby	Assens	Favrskov
Egedal	Billund	Esbjerg	Ballerup	Fredericia
Faxe	Brønderslev	Frederiksberg	Fredensborg	Frederikssund
Guldborgsund	Haderslev	Frederikshavn	Gentofte	Furesø
Holbæk	Hedensted	Faaborg-Midtfyn	Glostrup	Gribskov
Ikast-Brande	Herlev	Gladsaxe	Hjørring	Halsnæs
Nyborg	Hillerød	Greve	Høje-Taastrup	Helsingør
Næstved	Horsens	Holstebro	Hørsholm	Herning
Ringsted	Kalundborg	Hvidovre	Ishøj	København
Skanderborg	Lolland	Kolding	Køge	Mariagerfjord
Skive	Lyngby-Taarbæk	Odsherred	Norddjurs	Middelfart
Slagelse	Odder	Randers	Roskilde	Rødovre
Sorø	Odense	Syddjurs	Rudersdal	Struer
Vallensbæk	Ringkøbing-Skjern	Thisted	Solrød	Svendborg
Viborg	Silkeborg	Varde	Sønderborg	Tønder
Vordingborg	Vejen	Vesthimmerlands	Tårnby	Aalborg
	Vejle		Aabenraa	Aarhus

Note: Kommuner med mindst 50 indvandrere og efterkommere i den relevante population. Kommunerne er listet alfabetisk inden for grupperne. Kommuner markeret med fed er de ti kommuner som er hhv. mest og mindst succesfulde ifølge benchmarkingindikatoren.

4.3 Følsomhedsanalyse

Ved en følsomhedsanalyse er det undersøgt, hvor meget benchmarkinganalysens resultater ændres, hvis analysepopulationen udvides. I hovedanalysen, som er præsenteret ovenfor, udgøres analysepopulationen af alle indvandrere (ankommet som 0-12-årige) og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der var i alderen 20-29 år i 2011. I følsomhedsanalysen udvides populationen til at omfatte indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, som var i alderen 20-29 år i perioden 2007-2011. Herved udvides populationen fra 36.271 til 45.947 personer.

En gentagelse af analysen på den udvidede population har dog kun mindre betydning for rangordningen af kommunerne¹⁴ – særligt for kommunerne i ydergrupperne 1 og 5. Dette er illustreret i tabel 4.3 nedenfor, som viser kommunernes placering i femtedele for henholdsvis hovedanalysen og følsomhedsanalysen.

¹⁴ Detaljerede resultater fra følsomhedsanalysen kan rekvireres ved henvendelse til rapportens forfattere.

Tabel 4.3: Transitionsmatrix over kommunernes placering i grupper på baggrund af benchmarkingindikatoren for færdiggørelse af ungdomsuddannelse for henholdsvis hovedanalysen og følsomhedsanalysen (Gruppe 1 = størst integrationssucces)

Antal kommuner	Gruppe fra hovedanalyse					Total
Gruppe fra følsomhedsanalyse	1	2	3	4	5	
1	14	3				17
2	2	10	4	1		17
3		2	8	5	1	16
4		2	4	9	2	17
5				2	14	16
Total	16	17	16	17	17	83

Note: Kommuner med mindst 50 indvandrere og efterkommere.

5 Konklusion og perspektivering

I denne rapport har KORA beregnet en række benchmarkingindikatorer, som for hver kommune angiver forskellen mellem den faktiske og forventede andel indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, der består folkeskolens afgangsprøve henholdsvis færdiggør en ungdomsuddannelse.

De beregnede benchmarkingindikatorer er baseret på analyser af detaljerede individdata fra Danmarks Statistik og Statens Serum Institut. Herved er det muligt at korrigere for en lang række forskelle i kommunernes rammevilkår, som påvirker deres mulighed for at opnå succesfuld integration på uddannelsesområdet. De beregnede benchmarkingindikatorer er således korrigeret for forskelle i bl.a. indvandreres og efterkommeres køn, oprindelsesland, helbredsforhold samt forældres uddannelsesniveau, arbejdsmarkedstilknøytning og indkomst.

Selvom en stor del af variationen mellem kommunerne med hensyn til, hvor stor en andel, der består folkeskolens afgangsprøve henholdsvis færdiggør en ungdomsuddannelse, reduceres, når der tages højde for forskelle i rammevilkår, er der stadig visse forskelle i indikatorerne for kommunernes integrationssucces, efter der er taget højde for disse rammevilkår. En rangordning af kommunerne på baggrund af benchmarkingindikatorerne tilvejebringer dermed viden om de kommunale forskelle med hensyn til andelen af indvandrere og efterkommere, som består folkeskolens afgangsprøve henholdsvis gennemfører en ungdomsuddannelse givet kommunernes forskellige rammevilkår. Det kan give en indikation af, hvilke kommuner der gør en god henholdsvis mindre god integrationsindsats på uddannelsesområdet.

Resultaterne fra rapportens analyse A viser, at der i den femtedel af kommunerne, som har størst integrationssucces, i gennemsnit er 4,6 procentpoint flere indvandrere og efterkommere der består folkeskolens afgangsprøve, end hvad man skulle forvente på baggrund af disse kommuners rammevilkår. Omvendt er der i den femtedel af kommunerne, som har mindst integrationssucces, i gennemsnit 3,8 procentpoint færre indvandrere og efterkommere der består folkeskolens afgangsprøve i forhold til, hvad man skulle forvente af kommunernes rammevilkår.

Rapportens analyse B viser, at der i den femtedel af kommunerne, som har størst integrationssucces, i gennemsnit er 8,9 procentpoint flere indvandrere og efterkommere der færdiggør en ungdomsuddannelse end forventeligt. Omvendt er der i den femtedel af kommunerne med mindst integrationssucces i gennemsnit 4,0 procentpoint færre, der har færdiggjort en ungdomsuddannelse, i forhold til hvad man skulle forvente på baggrund af disse kommuners rammevilkår.

Med andre ord viser begge analyser, at der er et vist spænd mellem de kommuner, som har henholdsvis størst og mindst integrationssucces. Analyserne indikerer dermed, at der er potentiale for at forbedre integrationsindsatsen over for unge ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i en række kommuner – og at potentialet ikke kun findes blandt kommuner med mindst integrationssucces, men også blandt kommuner med gennemsnitlig integrationssucces. Forskellene skal dog ses i det perspektiv, at særligt for kommuner med få indvandrere og efterkommere drejer det sig om ganske få flere elever, der skal opnå succes

efter de givne kriterier, for at kommunen rykker fx fra midtergruppen til topgruppen i benchmarkinganalysen.

Det skal bemærkes, at resultaterne for analyse B vedrørende indvandreres og efterkommeres færdiggørelse af ungdomsuddannelse ikke alene kan tilskrives kommunernes indsats på området. Disse resultater må således i et vist omfang forventes også at være en følge af ungdomsuddannelsesinstitutionernes indsats – institutioner som ikke er kommunernes ansvarsområde. Uanset er det dog interessant, at der er forholdsvis store kommunale forskelle på, i hvor høj grad ikke-vestlige indvandrere og efterkommere færdiggør en ungdomsuddannelse, når der er taget højde for en række relevante rammevilkår.

Ved fortolkning af analysernes resultater bør man være opmærksom på, at integrationssucces på uddannelsesområdet er et komplekst begreb, som også kan indeholde andre dimensioner end de, der opfanges i de successmål, som anvendes i denne rapport. Man kunne eksempelvis argumentere for, at uddannelsesinstitutioner har en socialiserende effekt, som er et vigtigt aspekt af vellykket integration – et aspekt som ikke måles via denne rapporters definition af integrationssucces. Ikke desto mindre er gennemførelse af folkeskolens afgangsprøve og ungdomsuddannelse en vigtig forudsætning for at få et arbejde og blive selvforsørgende og må derfor ses som en helt afgørende indikator for succesfuld integration på uddannelsesområdet. Man bør også være bevidst om, at succesmålet ikke siger noget om, hvilke kommuner der gør en effektiv indsats for fx at løfte karaktergennemsnittet, når det er nået over 2, eller at løfte kvaliteten i færdiggørelsen af ungdomsuddannelse.

Det skal understreges, at de opstillede benchmarkingindikatorer – på trods af den foretagne korrektion for forskelle i rammevilkår – er forholdsvis grove. Foruden forskelle i kommunernes indsats på uddannelsesområdet vil indikatorerne således også afspejle kommunale forskelle med hensyn til rammevilkår, som det ikke har været muligt at tage højde for via den statistiske model. For eksempel har vi ikke data for forældres opbakning til lærtielæsning og karrieremæssige ambitioner på børnenes vegne. Vi har desuden kun ufuldstændige mål for indvandrernes helbredstilstand. Der er således ikke variabler, som mere præcist afspejler fx krigstraumer eller misbrugsproblemer.

Resultaterne af den aktuelle benchmarkinganalyse kan bruges som udgangspunkt for opfølgende analyser af sammenhængen mellem integrationssucces på uddannelsesområdet (målt ved benchmarkingindikatoren) og forskellige aspekter af kommunernes indsats. Sådanne opfølgende analyser vil mere præcist kunne belyse, hvilke mekanismer der giver indsatsen over for indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande større effekt i nogle kommuner end i andre. Derigennem kan benchmarkinganalysen danne grundlag for, at succesfulde strategier kan udbredes til flere kommuner.

Litteratur

Andersen, H.L. 2012, *Forklarende analyse af ikke-vestlige indvandreres arbejdsmarkedstil-knytning (Rapport)*, KORA, København.

Arendt, J.N. 2012, "The demand for health care by the poor under universal health care coverage", *Journal of Human Capital*, vol. 6, no. 4, pp. 316-335.

Egelund, N., Nielsen, C.P. & Rangvid, B.S. 2011, *PISA Etnisk 2009. Etniske og danske un-ges resultater ved PISA 2009 (Rapport)*, AKF, København.

Gravelle, H. 2003, "Measuring income related inequality in health: standardization and the partial concentration index", *Health Economics*, vol. 12, pp. 803-819.

Jørgensen, S. 2001, *Analyser af indkomstfordeling*, Det økonomiske råds sekretariat, Kø-benhavn.

KREVI 2011, *Folkeskolernes faglige kvalitet. Analyse af skolernes undervisningseffekter*, KREVI, Århus.

Larsen, B., Rangvid, B.S. & Jensen, T.P. 2010, *Institutionernes resultater - En registerbase-ret analyse af ungdomsuddannelsesinstitutionerne og betydningen af institutionstype, sko-lestørrelse og geografisk placering*, AKF, København.

Nielsen, H.S. & Rangvid, B.S. 2012, "The impact of parents' years since migration on chil-dren's academic achievement", *IZA Journal of Migration*, vol. 1, no. 6, pp. 1-23.

Schokkaert, E. & Van de Voorde, C. 2004, "Risk selection and the specification of the con-ventional risk adjustment formula", *Journal of Health Economics*, vol. 23, no. 6, pp. 1237-1259.

Social- og Integrationsministeriet 2012, *Fakta om Integration. Status og udvikling*, Social- og Integrationsministeriet, København.

Social-, Børne- og Integrationsministeriet 2013, Det Nationale Integrationsbarometer, set på: <http://www.integrationsbarometer.dk/> [12. nov. 2013].

Tran, T.V. 1991, "Sponsorship and employment status among Indo-Chinese refugees in the United States", *International Migration Review*, vol. 25, pp. 536-550.

Tranæs, T., Andersen, J.G., Hvidtfeldt, C., Jensen, B., Schultz-Nielsen, M.L. & Slot, L.V. 2008, *Indvandrerne og det danske uddannelsessystem*, Tranæs, T. (ed.), Gyldendal, Gyl-ling.

Bilag 1: Definition af variabler anvendt til kontrol for rammevilkår

Table B1.1: Oversigt over datakilder og definitioner af variabler anvendt til kontrol for rammevilkår

Variabel	Kategorier	Kilde	Bemærkning
Variabler vedrørende den unge			
Køn	Dummy for mand	DST	
Fødselsårgang	Året hvor den unge er født	DST	
Oprindelsesland	De 20 ikke-vestlige lande, som flest indvandrere og efterkommere har som deres oprindelsesland	DST	
Tid siden indrejse	Opholdstid målt i år siden personen ankom til Danmark	DST	Målt i det år den unge fylder 15 år
<i>Helbredsoplysninger</i>			
Almen praktiserende læge	Antal kontakter	SSSY	Målt i det år den unge fylder 15 år
Speciallæge	Antal kontakter til speciallæge inden for Psykiatri, Hud- og køns-sygdomme, Øjenlæge, Ørelæge, Gynækologi, Reumatologi, Intern medicin og Kirurgi	SSSY	Målt i det år den unge fylder 15 år
<i>Medicinkøb</i>			
Antiepileptika (N03A)	Dummy for køb	MED	Målt i det år den unge fylder 15 år
Antipsykotiske midler (N05A)	Dummy for køb	MED	Målt i det år den unge fylder 15 år
Angstdæmpende midler (N05B)	Dummy for køb	MED	Målt i det år den unge fylder 15 år
Sovemidler og beroligende midler (N05C)	Dummy for køb	MED	Målt i det år den unge fylder 15 år
Antidepressive midler (N06A)	Dummy for køb	MED	Målt i det år den unge fylder 15 år
<i>Hospitalsophold</i>			
Indlæggelse på sygehus	Dummy for indlæggelse på sygehus	LPR	Målt i det år den unge fylder 15 år
Variabler vedrørende den unges forældre			
<i>Oplysninger om moderen</i>			
Alder ved den unges fødsel	Moderens alder på den unge indvandrers/efterkommers fødsels-tidspunkt	DST	
Tid siden mors indrejse	Opholdstid målt i år siden moderen ankom til Danmark	DST	Målt i det år den unge fylder 15 år
Højeste fuldførte uddannelses-niveau	Manglende, Grundskole, Gymnasial uddannelse, Erhvervsfaglig uddannelse, Kort videregående uddannelse, Mellemlang videregående uddannelse, Lang videregående uddannelse	DST	Målt i det år den unge fylder 15 år

Variabel	Kategorier	Kilde	Bemærkning
Arbejdsmarkedsstatus	Selvstændig/medarbejdende, Topleder, Lønmodtager med højt/mellem grundlæggende færdighedsniveau, Anden lønmodtager, Kontanthjælpsmodtager/førtidspensionist/arbejdsløs, Folkepensionist/efterlønsmodtager, Øvrige	DST	Målt i det år den unge fylder 15 år
<i>Helbreds- og medicinoplysninger for mor</i>			
Almen praktiserende læge	Antal kontakter	SSSY	Målt i det år den unge fylder 15 år
Speciallæge	Antal kontakter til speciallæge inden for: Psykiatri, Hud- og kønsygdomme, Øjenlæge, Ørelæge, Gynækologi, Reumatologi, Intern medicin og Kirurgi	SSSY	Målt i det år den unge fylder 15 år
Psykisk sygdom	Dummy for psykisk sygdom	MED og SSSY	Målt i det år den unge fylder 15 år
Skelet-, knogle- eller muskelsygdomme	Dummy for skelet-, knogle- eller muskelsygdom	MED og SSSY	Målt i det år den unge fylder 15 år
Hjerte-kar-sygdom	Dummy for hjerte-kar-sygdom	MED og SSSY	Målt i det år den unge fylder 15 år
Indlagt på sygehus	Dummy for om moderen har været indlagt på sygehus	LPR	Målt i det år den unge fylder 15 år
<i>Oplysninger om faderen</i>			
Alder ved den unges fødsel	Faderens alder på den unge indvandrers/efterkommers fødsels-tidspunkt	DST	
Tid siden fars indrejse	Opholdstid målt i år siden faderen ankom til Danmark	DST	Målt i det år den unge fylder 15 år
Højeste fuldførte uddannelsesniveau	Manglende, Grundskole, Gymnasial uddannelse, Erhvervsfaglig uddannelse, Kort videregående uddannelse, Mellemlang videregående uddannelse, Lang videregående uddannelse	DST	Målt i det år den unge fylder 15 år
Arbejdsmarkedsstatus	Selvstændig/medarbejdende, Topleder, Lønmodtager med højt/mellem grundlæggende færdighedsniveau, Anden lønmodtager, Kontanthjælpsmodtager/førtidspensionist/arbejdsløs, Folkepensionist/efterlønsmodtager, Øvrige	DST	Målt i det år den unge fylder 15 år
<i>Helbreds- og medicinoplysninger for far</i>			
Almen praktiserende læge	Antal kontakter	SSSY	Målt i det år den unge fylder 15 år
Speciallæge	Antal kontakter til speciallæge inden for: Psykiatri, Hud- og kønsygdomme, Øjenlæge, Ørelæge, Gynækologi, Reumatologi, Intern medicin og Kirurgi	SSSY	Målt i det år den unge fylder 15 år
Psykisk sygdom	Dummy for psykisk sygdom	MED og SSSY	Målt i det år den unge fylder 15 år
Skelet-, knogle- eller muskelsygdomme	Dummy for skelet-, knogle- eller muskelsygdom	MED og SSSY	Målt i det år den unge fylder 15 år

Variabel	Kategorier	Kilde	Bemærkning
Hjerte-kar-sygdom	Dummy for hjerte-kar-sygdom	MED og SSSY	Målt i det år den unge fylder 15 år
Indlagt på sygehus	Dummy for om faderen har været indlagt på sygehus	LPR	Målt i det år den unge fylder 15 år
Variabler vedrørende den unges familie			
Husholdningens ækvivalerede indkomst	0-74.999 kr., 75.000-99.999 kr., 100.000-124.999 kr., 125.000-149.999 kr., 150.000+ kr.	DST	Målt i det år den unge fylder 15 år
Bor sammen med begge forældre	Dummy for om den unge indvander/efterkommer bor sammen med begge biologiske forældre	DST	Målt i det år den unge fylder 15 år
Begge forældre er udearbejdende	Dummy for om begge forældre er i arbejde	DST	Målt i det år den unge fylder 15 år
Ingen forældre i Danmark	Dummy for om der er registret en mor eller en far til den unge i det år, hvor den unge er indvandret	DST	
Aggregerede variabler (kontrolvariabler)			
Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere	Andel indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande i kommunen i forhold til indbyggertal	Statistikbanken	Målt i det år den unge fylder 15 år
Befolkningsandel i bymæssig bebyggelse		Noegletal.dk	Målt i det år den unge fylder 15 år

Bilag 2: Antal elever opdelt på kommuner

Table B2.1: De to analysepopulationer fordelt på kommuner

Kommune	Analyse A	Analyse B
København	7.374	6.823
Frederiksberg	632	732
Ballerup	511	503
Brøndby	1.004	954
Dragør	38	20
Gentofte	242	223
Gladsaxe	652	581
Glostrup	208	224
Herlev	320	343
Albertslund	775	765
Hvidovre	673	682
Høje-Taastrup	1.042	966
Lyngby-Taarbæk	195	254
Rødovre	425	430
Ishøj	841	850
Tårnby	256	254
Vallensbæk	145	138
Furesø	371	347
Allerød	119	69
Fredensborg	488	440
Helsingør	593	566
Hillerød	330	313
Hørsholm	91	55
Rudersdal	243	170
Egedal	205	129
Frederikssund	258	197
Greve	531	501
Køge	596	475
Halsnæs	173	204
Roskilde	580	570
Solrød	89	50
Gribskov	119	51
Odsherred	91	79
Holbæk	504	441
Faxe	137	63
Kalundborg	210	188
Ringsted	325	281
Slagelse	679	608
Stevns	45	23
Sorø	94	57
Lejre	62	32
Lolland	245	229
Næstved	365	341
Guldborgsund	237	194

Kommune	Analyse A	Analyse B
Vordingborg	123	89
Bornholm	67	48
Middelfart	121	68
Assens	93	54
Faaborg-Midtfyn	124	69
Kerteminde	59	38
Nyborg	157	163
Odense	2.373	2.219
Svendborg	320	268
Nordfyns	48	36
Langeland	17	20
Ærø	mindre end 5	7
Haderslev	287	205
Billund	116	64
Sønderborg	579	399
Tønder	130	78
Esbjerg	750	613
Fanø	11	9
Varde	169	118
Vejen	143	112
Aabenraa	323	243
Fredericia	404	335
Horsens	566	528
Kolding	645	598
Vejle	731	622
Herning	499	396
Holstebro	335	195
Lemvig	31	29
Struer	101	71
Syddjurs	120	84
Norrdjurs	123	104
Favrskov	120	59
Odder	61	65
Randers	437	382
Silkeborg	333	266
Samsø	5	mindre end 5
Skanderborg	185	123
Aarhus	3.892	3.608
Ikast-Brande	253	249
Ringkøbing-Skjern	155	105
Hedensted	132	75
Morsø	48	33
Skive	202	138
Thisted	96	82
Viborg	362	242
Brønderslev	127	73
Frederikshavn	185	107
Vesthimmerlands	130	77

Kommune	Analyse A	Analyse B
Læsø	mindre end 5	mindre end 5
Rebild	66	33
Mariagerfjord	132	118
Jammerbugt	77	43
Aalborg	1.054	908
Hjørring	243	188

Bilag 3: Beskrivende statistik for succesmål og rammevilkår

Table B3.1: Beskrivende statistik for rammevilkår som indgår i analysen af indvandreres og efterkommeres sandsynlighed for at bestå folkeskolens afgangsprøve

	Gennemsnit	Min.	Max.
Gennemsnitskarakter på 2 eller derover ved FSA	0,614	0	1
Variabler vedrørende den unge			
Køn (mand)	0,516	0	1
Tid siden indrejse, antal år	14,4	0	21
<i>Årgang</i>			
1991	0,128	0	1
1992	0,138	0	1
1993	0,138	0	1
1994	0,146	0	1
1995	0,147	0	1
1996	0,150	0	1
1997	0,153	0	1
<i>Oprindelsesland</i>			
Tyrkiet	0,199	0	1
Jugoslavien	0,043	0	1
Marokko	0,030	0	1
Somalia	0,052	0	1
Afghanistan	0,054	0	1
Sri Lanka	0,038	0	1
Indien	0,006	0	1
Irak	0,098	0	1
Iran	0,032	0	1
Kina	0,010	0	1
Libanon	0,115	0	1
Pakistan	0,057	0	1
Filippinerne	0,008	0	1
Syrien	0,016	0	1
Vietnam	0,039	0	1
Thailand	0,015	0	1
Rusland	0,007	0	1
Ukraine	0,003	0	1
Bosnien-Hercegovina	0,056	0	1
Øvrige Europa	0,028	0	1
Øvrige lande	0,004	0	1
Øvrige Afrika	0,043	0	1
Syd- og Mellemamerika	0,009	0	1
Øvrige Asien	0,025	0	1
Uoplyst inkl. statsløs	0,011	0	1
<i>Indikatorer for den unges helbred</i>			
Antal besøg ved almen praktiserende læge	2,641	0	68
Antal besøg ved speciallæge	0,196	0	4

	Gennemsnit	Min.	Max.
<i>Medicinforbrug</i>			
Antiepileptika (N03A)	0,009	0	1
Antipsykotiske midler (N05A)	0,005	0	1
Angstdæmpende midler (N05B)	0,019	0	1
Sovemidler og beroligende midler (N05C)	0,002	0	1
Antidepressive midler (N06A)	0,004	0	1
Indlagt på sygehus	0,040	0	1
Oplysninger om moderen			
Alder ved den unges fødsel	26,8	12	59
Tid siden mors indrejse (år)	15,0	0	48
<i>Moderens uddannelsesniveau</i>			
Grundskole	0,357	0	1
Manglende uddannelsesoplysninger	0,094	0	1
Gymnasial uddannelse	0,122	0	1
Erhvervsfaglig uddannelse	0,248	0	1
Kort videregående uddannelse	0,044	0	1
Mellemlang videregående uddannelse	0,096	0	1
Lang videregående uddannelse	0,039	0	1
<i>Moderens arbejdsmarkedsstatus</i>			
Kontanthjælpsmodtager/førtidspensionist/arbejdsløs	0,468	0	1
Selvstændig/medarbejdende	0,028	0	1
Topleder	0,001	0	1
Lønmodtager med høj/mellem/grundlæggende færdighedsniveau	0,199	0	1
Anden lønmodtager	0,186	0	1
Folkepensionist/efterlønsmodtager	0,000	0	1
Øvrige	0,117	0	1
<i>Indikatorer for moderens helbred</i>			
Antal besøg ved almen praktiserende læge	9,8	0	124
Antal besøg ved speciallæge	0,6	0	7
Psykisk sygdom	0,073	0	1
Skelet-, knogle- eller muskelsygdom	0,116	0	1
Hjerte-kar-sygdom	0,066	0	1
Indlagt på sygehus	0,118	0	1
Oplysninger om faderen			
Alder ved den unges fødsel	31,4	14	73
Tid siden fars indrejse (år)	16,0	0	43
<i>Faderens uddannelsesniveau</i>			
Grundskole	0,260	0	1
Manglende uddannelsesoplysninger	0,165	0	1
Gymnasial uddannelse	0,086	0	1
Erhvervsfaglig uddannelse	0,257	0	1
Kort videregående uddannelse	0,067	0	1
Mellemlang videregående uddannelse	0,095	0	1
Lang videregående uddannelse	0,070	0	1
<i>Faderens arbejdsmarkedsstatus</i>			
Kontanthjælpsmodtager/førtidspensionist/arbejdsløs	0,364	0	1
Selvstændig/medarbejdende	0,091	0	1
Topleder	0,003	0	1

	Gennemsnit	Min.	Max.
Lønmodtager med høj/mellem/grundlæggende færdighedsniveau	0,206	0	1
Anden lønmodtager	0,164	0	1
Følkepensionist/efterlønsmodtager	0,013	0	1
Øvrige	0,158	0	1
<i>Indikatorer for faderens helbred</i>			
Antal besøg ved almen praktiserende læge	5,7	0	161
Antal besøg ved speciallæge	0,3	0	6
Psykisk sygdom	0,045	0	1
Skelet-, knogle- eller muskelsygdom	0,086	0	1
Hjertekar sygdom	0,110	0	1
Indlagt på sygehus	0,080	0	1
Variabler vedrørende den unges familie			
<i>Husholdningens ækvivalerede indkomst</i>			
0-74.999 kr.	0,124	0	1
75.000-99.999 kr.	0,305	0	1
100.000-124.999 kr.	0,262	0	1
125.000-149.999 kr.	0,144	0	1
150.000+ kr.	0,165	0	1
Bor sammen med begge biologiske forældre	0,669	0	1
Begge forældre er udearbejdende	0,222	0	1
Ingen forældre i Danmark	0,005	0	1
Variabler vedrørende den unges bopælskommune			
Andel ikke-vestlige indvandrere og efterkommere	0,10	0,01	0,30
Befolkningsandel i bymæssig bebyggelse	92,8	34,2	100

Table B3.2: Beskrivende statistik for rammevilkår som indgår i analysen af indvandreres og efterkommeres sandsynlighed for at færdiggøre en ungdomsuddannelse

	Gennemsnit	Min.	Max.
Færdiggjort ungdomsuddannelse			
Variabler vedrørende den unge			
Køn (mand)	0,528	0	1
Tid siden indrejse, antal år	15,2	0	34
<i>Fødselsårgang</i>			
1991	0,147	0	1
1990	0,138	0	1
1989	0,127	0	1
1988	0,115	0	1
1987	0,104	0	1
1986	0,094	0	1
1985	0,082	0	1
1984	0,075	0	1
1983	0,063	0	1
1982	0,055	0	1
<i>Oprindelsesland</i>			
Tyrkiet	0,242	0	1
Jugoslavien	0,060	0	1
Marokko	0,033	0	1
Somalia	0,040	0	1
Afghanistan	0,031	0	1

	Gennemsnit	Min.	Max.
Sri Lanka	0,034	0	1
Indien	0,008	0	1
Irak	0,070	0	1
Iran	0,040	0	1
Kina	0,009	0	1
Libanon	0,089	0	1
Pakistan	0,077	0	1
Filippinerne	0,010	0	1
Syrien	0,009	0	1
Vietnam	0,041	0	1
Thailand	0,014	0	1
Rusland	0,007	0	1
Ukraine	0,003	0	1
Bosnien-Hercegovina	0,082	0	1
Øvrige Europa	0,018	0	1
Øvrige lande	0,003	0	1
Øvrige Afrika	0,039	0	1
Syd- og Mellemamerika	0,010	0	1
Øvrige Asien	0,021	0	1
Uoplyst inkl. statsløs	0,010	0	1
<i>Indikatorer for den unges helbred</i>			
Antal besøg ved almen praktiserende læge	2,6	0	52
Antal besøg ved speciallæge	0,235	0	4
<i>Medicinkøb</i>			
Antiepileptika (N03A)	0,007	0	1
Antipsykotiske midler (N05A)	0,003	0	1
Angstdæmpende midler (N05B)	0,004	0	1
Sovemidler og beroligende midler (N05C)	0,001	0	1
Antidepressive midler (N06A)	0,003	0	1
Indlagt på sygehus	0,048	0	1
Oplysninger om moderen			
Alder ved den unges fødsel	25,8	13	59
Tid siden mors indrejse (år)	13,9	0	45
<i>Moderens uddannelsesniveau</i>			
Grundskole	0,387	0	1
Manglende uddannelsesoplysninger	0,242	0	1
Gymnasial uddannelse	0,097	0	1
Erhvervsfaglig uddannelse	0,170	0	1
Kort videregående uddannelse	0,026	0	1
Mellemlang videregående uddannelse	0,056	0	1
Lang videregående uddannelse	0,021	0	1
<i>Moderens arbejdsmarkedsstatus</i>			
Førtidspensionist/arbejdsløs	0,172	0	1
Selvstændig/medarbejdende	0,028	0	1
Topleder	0,000	0	1
Lønmodtager med høj/mellem/grundlæggende færdighedsniveau	0,145	0	1
Anden lønmodtager	0,171	0	1
Folkepensionist/efterlønsmodtager	0,002	0	1
Øvrige	0,482	0	1
<i>Indikatorer for moderens helbred</i>			
Antal besøg ved almen praktiserende læge	9,4	0	106
Antal besøg ved speciallæge	0,6	0	6
Psykisk sygdom	0,047	0	1
Skelet-, knogle- eller muskelsygdom	0,107	0	1

	Gennemsnit	Min.	Max.
Hjerte-kar-sygdom	0,046	0	1
Indlagt på sygehus	0,152	0	1
Oplysninger om faderen			
Alder ved den unges fødsel	29,9	14	67
Tid siden fars indrejse (år)	15,2	0	40
<i>Faderens uddannelsesniveau</i>			
Grundskole	0,318	0	1
Manglende uddannelsesoplysninger	0,258	0	1
Gymnasial uddannelse	0,067	0	1
Erhvervsfaglig uddannelse	0,211	0	1
Kort videregående uddannelse	0,046	0	1
Mellemlang videregående uddannelse	0,061	0	1
Lang videregående uddannelse	0,040	0	1
<i>Faderens arbejdsmarkedsstatus</i>			
Førtidspensionist/arbejdsløs	0,201	0	1
Selvstændig/medarbejdende	0,092	0	1
Topleder	0,001	0	1
Lønmodtager med høj/mellem/grundlæggende færdighedsniveau	0,183	0	1
Anden lønmodtager	0,151	0	1
Folkepensionist/efterlønsmodtager	0,019	0	1
Øvrige	0,353	0	1
<i>Indikatorer for faderens helbred</i>			
Antal besøg ved almen praktiserende læge	5,6	0	105
Antal besøg ved speciallæge	0,4	0	6
Psykisk sygdom	0,034	0	1
Skelet-, knogle- eller muskelsygdom	0,082	0	1
Hjerte-kar-sygdom	0,068	0	1
Indlagt på sygehus	0,097	0	1
Variabler vedrørende den unges familie			
<i>Husholdningens ækvivalerede indkomst</i>			
0-74.999 kr.	0,032	0	1
75.000-99.999 kr.	0,272	0	1
100.000-124.999 kr.	0,400	0	1
125.000-149.999 kr.	0,247	0	1
150.000+ kr.	0,040	0	1
Bor sammen med begge biologiske forældre	0,693	0	1
Begge forældre er udearbejdende	0,224	0	1
Ingen forældre i Danmark	0,015	0	1
Variabler vedrørende den unges bopælskommune			
Andel ikke-vestlige indvandrere og efterkommere	0,107	0,017	0,294
Befolkningsandel i bymæssig bebyggelse	94,1	59	100

Bilag 4: Resultater for logit-modellerne

Tabel B4.1: Koefficienter og signifikansniveauer for logistisk regression af sandsynligheden for, at ikke-vestlige indvandrere og efterkommere gennemfører 9. klasses afgangsprøve med et karaktergennemsnit på minimum 2. Klyngerobuste standardfejl på kommuneniveau

	Koeff.	Sig.	Std.afv.
Variabler vedrørende den unge			
Køn (mand)	-0,514	***	0,026
Tid siden indrejse, antal år	0,015	***	0,004
<i>Fødselsårgang</i>			
1991	reference	-	-
1992	0,217	***	0,057
1993	0,326	***	0,051
1994	0,541	***	0,044
1995	0,615	***	0,059
1996	-0,430	***	0,117
1997	-4,789	***	0,305
<i>Oprindelsesland</i>			
Tyrkiet	reference	-	-
Jugoslavien	0,332	**	0,114
Marokko	0,387	***	0,073
Somalia	0,230	**	0,080
Afghanistan	0,721	***	0,073
Sri Lanka	1,026	***	0,099
Indien	0,549	***	0,160
Irak	0,398	***	0,075
Iran	0,558	***	0,086
Kina	0,914	***	0,109
Libanon	0,106		0,060
Pakistan	0,435	***	0,073
Filippinerne	0,659	***	0,132
Syrien	0,064		0,128
Vietnam	1,115	***	0,094
Thailand	0,191		0,101
Rusland	0,995	***	0,168
Ukraine	1,359	***	0,236
Bosnien-Hercegovina	0,962	***	0,076
Øvrige Europa	0,262	**	0,085
Øvrige lande	0,939	***	0,205
Øvrige Afrika	0,280	***	0,071
Syd- og Mellemerika	0,157		0,143
Øvrige Asien	-0,034		0,109
Uoplyst inkl. statsløs	0,212		0,139
<i>Indikatorer for den unges helbred</i>			
Antal besøg ved almen praktiserende læge	-0,007		0,004
Antal besøg ved speciallæge	0,150	***	0,029

	Koeff.	Sig.	Std.afv.
<i>Medicinkøb</i>			
Antiepileptika (N03A)	-1,116	***	0,144
Antipsykotiske midler (N05A)	-2,101	***	0,242
Angstdæmpende midler (N05B)	-0,202	*	0,086
Sovemidler og beroligende midler (N05C)	-0,902	**	0,298
Antidepressive midler (N06A)	-0,128		0,174
Indlagt på sygehus	-0,465	***	0,077
Oplysninger om moderen			
Alder ved den unges fødsel	0,005		0,004
Tid siden mors indrejse (år)	0,007		0,004
<i>Moderens uddannelsesniveau</i>			
Grundskole	reference	-	-
Manglende uddannelsesoplysninger	-0,098		0,059
Gymnasial uddannelse	0,138	***	0,033
Erhvervsfaglig uddannelse	0,184	***	0,036
Kort videregående uddannelse	0,279	***	0,077
Mellemlang videregående uddannelse	0,361	***	0,055
Lang videregående uddannelse	0,263	***	0,074
<i>Moderens arbejdsmarkedsstatus</i>			
Kontanthjælpsmodtager/førtidspensionist/arbejdsløs	reference	-	-
Selvstændig/medarbejdende	0,531	***	0,077
Topleder	1,166		0,597
Lønmodtager med høj/mellem/grundlæggende færdighedsniveau	0,660	***	0,060
Anden lønmodtager	0,248	***	0,053
Folkepensionist/efterlønsmodtager	-1,251		0,758
Øvrige	-0,214	***	0,053
<i>Indikatorer for moderens helbred</i>			
Antal besøg ved almen praktiserende læge	0,002		0,002
Antal besøg ved speciallæge	0,062	***	0,017
Psykisk sygdom	-0,101	**	0,039
Skelet-, knogle- eller muskelsygdom	0,007		0,043
Hjerte-kar-sygdom	-0,019		0,050
Indlagt på sygehus	-0,154	***	0,034
Oplysninger om faderen			
Alder ved den unges fødsel	0,013	***	0,003
Tid siden fars indrejse (år)	0,010	**	0,004
<i>Faderens uddannelsesniveau</i>			
Grundskole	reference	-	-
Manglende uddannelsesoplysninger	0,209	***	0,045
Gymnasial uddannelse	0,185	*	0,073
Erhvervsfaglig uddannelse	0,171	***	0,033
Kort videregående uddannelse	0,216	***	0,050
Mellemlang videregående uddannelse	0,370	***	0,052
Lang videregående uddannelse	0,295	***	0,069
<i>Faderens arbejdsmarkedsstatus</i>			
Kontanthjælpsmodtager/førtidspensionist/arbejdsløs	reference	-	-
Selvstændig/medarbejdende	0,476	***	0,059
Topleder	0,924	***	0,244

	Koeff.	Sig.	Std.afv.
Lønmodtager med høj/mellem/grundlæggende færdighedsniveau	0,521	***	0,057
Anden lønmodtager	0,297	***	0,050
Følkepensionist/efterlønsmodtager	-0,009		0,168
Øvrige	-0,029		0,053
<i>Indikatorer for faderens helbred</i>			
Antal besøg ved almen praktiserende læge	-0,004	*	0,002
Antal besøg ved speciallæge	0,065	**	0,020
Psykisk sygdom	-0,157	**	0,051
Skelet-, knogle- eller muskelsygdom	0,044		0,070
Hjerte-kar-sygdom	0,018		0,036
Indlagt på sygehus	0,035		0,051
Variabler vedrørende den unges familie			
<i>Husholdningens ækvivalerede indkomst</i>			
0-74.999 kr.	reference	-	-
75.000-99.999 kr.	0,083	*	0,042
100.000-124.999 kr.	0,000		0,065
125.000-149.999 kr.	0,099		0,057
150.000+ kr.	0,173	*	0,076
Bor sammen med begge biologiske forældre	0,383	***	0,037
Begge forældre er udearbejdende	-0,175	**	0,061
Ingen forældre i Danmark	-0,594	***	0,178
Variabler vedrørende den unges bopælskommune			
Andel ikke-vestlige indvandrere og efterkommere	-0,120		0,408
Befolkningsandel i bymæssig bebyggelse	0,006	*	0,003
Konstant	-1,756	***	0,242
Pseudo R-squared	0,298		
Observationer	40.976		

Table B4.2: Koefficienter og signifikansniveauer for logistisk regression af sandsynligheden for, at ikke-vestlige indvandrere og efterkommere færdiggør en ungdomsuddannelse. Klyngerobuste standardfejl på kommuneniveau

	Koeff.	Sig.	Std.afv.
Variabler vedrørende den unge			
Køn (mand)	-0,687	***	0,039
Tid siden indrejse, antal år	0,009	**	0,003
<i>Fødselsårgang</i>			
1991	reference	-	-
1990	0,357	***	0,043
1989	0,574	***	0,048
1988	0,670	***	0,061
1987	0,728	***	0,056
1986	0,788	***	0,065
1985	0,946	***	0,051
1984	0,859	***	0,065
1983	0,980	***	0,071
1982	0,966	***	0,067

	Koeff.	Sig.	Std.afv.
<i>Oprindelsesland</i>			
Tyrkiet	reference	-	-
Jugoslavien	0,020		0,103
Marokko	0,054		0,088
Somalia	0,178		0,112
Afghanistan	0,811	***	0,118
Sri Lanka	1,309	***	0,096
Indien	0,781	***	0,141
Irak	0,219	**	0,075
Iran	0,709	***	0,080
Kina	1,284	***	0,146
Libanon	0,165	**	0,063
Pakistan	0,341	***	0,057
Filippinerne	-0,008		0,102
Syrien	0,063		0,117
Vietnam	0,944	***	0,085
Thailand	-0,071		0,137
Rusland	1,018	***	0,157
Ukraine	0,616	**	0,216
Bosnien-Hercegovina	1,131	***	0,088
Øvrige Europa	0,295	***	0,076
Øvrige lande	0,732	***	0,208
Øvrige Afrika	0,464	***	0,096
Syd- og Mellemamerika	0,153		0,157
Øvrige Asien	0,017		0,112
Uoplyst inkl. statsløs	0,213		0,118
<i>Indikatorer for den unges helbred</i>			
Antal besøg ved almen praktiserende læge	-0,001		0,003
Antal besøg ved speciallæge	0,139	***	0,026
<i>Medicinkøb</i>			
Antiepileptika (N03A)	-1,122	***	0,175
Antipsykotiske midler (N05A)	-1,993	***	0,318
Angstdæmpende midler (N05B)	-0,594	*	0,252
Sovemidler og beroligende midler (N05C)	-0,738		0,482
Antidepressive midler (N06A)	-0,677	*	0,263
Indlagt på sygehus	-0,398	***	0,074
Oplysninger om moderen			
Alder ved den unges fødsel	0,007	*	0,003
Tid siden mors indrejse (år)	0,006		0,003
<i>Moderens uddannelsesniveau</i>			
Grundskole	reference	-	-
Manglende uddannelsesoplysninger	-0,106	***	0,030
Gymnasial uddannelse	0,108	**	0,041
Erhvervsfaglig uddannelse	0,203	***	0,034
Kort videregående uddannelse	0,281	**	0,096
Mellemlang videregående uddannelse	0,377	***	0,067
Lang videregående uddannelse	0,345	***	0,079

	Koeff.	Sig.	Std.afv.
<i>Moderens arbejdsmarkedsstatus</i>			
Førtidspensionist/arbejdsløs	reference	-	-
Selvstændig/medarbejdende	0,292	**	0,090
Topleder	1,448		0,997
Lønmodtager med høj/mellem/grundlæggende færdighedsniveau	0,577	***	0,057
Anden lønmodtager	0,194	***	0,049
Folkepensionist/efterlønsmodtager	0,149		0,207
Øvrige	-0,125	*	0,054
<i>Indikatorer for moderens helbred</i>			
Antal besøg ved almen praktiserende læge	-0,003	*	0,001
Antal besøg ved speciallæge	0,069	***	0,016
Psykisk sygdom	0,078		0,068
Skelet-, knogle- eller muskelsygdom	-0,060	*	0,030
Hjerte-kar-sygdom	-0,078		0,050
Indlagt på sygehus	-0,131	***	0,035
Oplysninger om faderen			
Alder ved den unges fødsel	0,010	***	0,003
Tid siden fars indrejse (år)	0,012	***	0,003
<i>Faderens uddannelsesniveau</i>			
Grundskole	reference	-	-
Manglende uddannelsesoplysninger	0,053		0,029
Gymnasial uddannelse	0,184	***	0,044
Erhvervsfaglig uddannelse	0,160	***	0,030
Kort videregående uddannelse	0,216	***	0,056
Mellemlang videregående uddannelse	0,442	***	0,044
Lang videregående uddannelse	0,448	***	0,066
<i>Faderens arbejdsmarkedsstatus</i>			
Førtidspensionist/arbejdsløs	reference	-	-
Selvstændig/medarbejdende	0,263	***	0,039
Topleder	0,298		0,408
Lønmodtager med høj/mellem/grundlæggende færdighedsniveau	0,437	***	0,049
Anden lønmodtager	0,175	***	0,041
Folkepensionist/efterlønsmodtager	-0,237		0,153
Øvrige	-0,096	***	0,027
<i>Indikatorer for faderens helbred</i>			
Antal besøg ved almen praktiserende læge	-0,004		0,003
Antal besøg ved speciallæge	0,081	***	0,021
Psykisk sygdom	-0,033		0,064
Skelet-, knogle- eller muskelsygdom	-0,040		0,044
Hjerte-kar-sygdom	-0,037		0,047
Indlagt på sygehus	-0,105	*	0,044
Variabler vedrørende den unges familie			
<i>Husholdningens ækvivalerede indkomst</i>			
0-74.999 kr.	reference	-	-
75.000-99.999 kr.	0,038		0,072
100.000-124.999 kr.	0,075		0,081
125.000-149.999 kr.	0,185	**	0,058
150.000+ kr.	0,228	*	0,093

	Koeff.	Sig.	Std.afv.
Bor sammen med begge biologiske forældre	0,427	***	0,030
Begge forældre er udearbejdende	-0,199	***	0,053
Ingen forældre i Danmark	-0,901	***	0,182
Variabler vedrørende den unges bopælskommune			
Andel ikke-vestlige indvandrere og efterkommere	0,192		0,442
Befolkningsandel i bymæssig bebyggelse	0,016	***	0,003
Konstant	-3,378	***	0,341
Pseudo R-squared	0,117		
Observationer	36.271		

**Det Nationale Institut
for Kommuner og Regioners
Analyse og Forskning**

Købmagergade 22
1150 København K
E-mail: kora@kora.dk
Telefon: 444 555 00